

Energi- och klimatplan 2030

Kommunfullmäktige

Innehåll

Inledning 4

Bakgrund 4

Syfte 5

Omfattning och avgränsning 5

Mål och lagstiftning 6

Energi 6

Agenda 2030, de globala målen för hållbar utveckling 6

Direktiv från EU 7

Klimatpolitiskt ramverk för Sverige 8

Regional utvecklingsstrategi för Uppsala län 8

Klimat- och energistrategi för Uppsala län 8

Heby kommun 9

Process att ta fram planen och handlingsplan 10

Samverkan med och kopplingar till den fysiska planeringen 10

Översiktsplanering 11

Detaljplanering 11

Rådighet 12

Förutsättningar för att nå målen 12

Resurser 12

Kunskap 13

Innovation och digitalisering 13

Samverkan 13

Kommunikation 14

Målområden 15

Energi 15

Tillförsel 15

Distribution 18

Energiberedskap 21

Användning 22

Kommunens arbete med energieffektivisering 26

Samverkan inom energi 26

Målskrivningar för **Energi** 27

Transporter 28

Infrastruktur 28

Infrastruktur för drivmedel 30

Prioritering av drivmedel i Uppsala län – DRIV-modellen 32

Växthusgasutsläpp från transportsektorn i Heby kommun 33

Växthusgasutsläpp från transportsektorn i Heby kommun 34

Transporter inom Heby kommun som organisation 34

Samverkan inom transportområdet 35

Målskrivningar för **Transporter** 36

Konsumtion 37

Hushållens konsumtion 37

Offentlig konsumtion 37

Målskrivningar för **Konsumtion** 39

Finansförvaltning 39

Förslag på målskrivning för **Finansförvaltning** 40

Kolinlagring 40

Målskrivning för **Kolinlagring** 41

Övrigt klimatarbete 42

Livsmedel 42

Jordbruk 43

Avfall 43

Målskrivningar för **Övrigt klimatarbete** 44

Ansvar, genomförande och uppföljning 45

Dokumentation 46

**Koppling till andra styrande dokument inom Heby
kommuns organisation 46**

Underlag 46

Dokument samt information från webbplatser 46

Lagar och direktiv 48

Bilagor

Bilaga 1: Uppföljning av målen

Bilaga 2: Miljöbedömning av förslag Energi och Klimatplan 2030 Heby kommun

Inledning

Energi- och klimat är centrala delar i omställningen till hållbart samhälle. Klimatförändringarna är ett verkligt och obestridligt hot mot hela vår civilisation. Utsläppen av växthusgaser fortsätter att stiga och som följd riskerar vi att nå en genomsnittlig global uppvärmning som överstiger två grader, vilket skulle få allvarliga konsekvenser för ekosystem, havsförurning, mänsklig säkerhet, matproduktion, vattentillgång, hälsa och ökad risk för naturkatastrofer. Effekterna är redan nu synliga och kommer att bli katastrofala såvida vi inte agerar nu. Genom utbildning, innovation och efterlevnad av klimatmål kan vi göra nödvändiga förändringar för att skydda planeten. Dessa förändringar ska leda till hållbart samhälle för människorna, planeten och välbefindandet.

Ett energisystem med tillräcklig och säker energitillförsel är av avgörande betydelse för ett välmående och fungerande samhälle. En förutsättning för att begränsa miljö- och klimatpåverkan är att fasa ut den fossila energianvändningen och ställa om till förnybara energikällor och mer effektiv hushållning. Omställningen till ett fossilfritt samhälle kräver en storskalig elektrifiering, inte minst inom transport- och industrisektorn. Därmed ställs höga krav på elnätet. Det är av stor vikt att planera för hur, var och när olika energislag används för att hantera energiförsörjningen framåt. Det är också viktigt att minska energiförsörjningens sårbarhet gällande påverkansfaktorer från omvärlden.

Ökad digitalisering och elektrifiering av samhället pågår nu och kommer att tillta, vilket kommer kräva ökad tillgång på el. Hållbar omställning kräver resurser, i detta arbete är Artificiell intelligens en viktig del för att frigöra resurser till hållbar omställning. För Heby kommun ska energi- och klimatplanen bidra till hållbar utveckling.

Arbetet med energi- och klimat är högst centrala delar i arbetet med hållbar utveckling och Agenda 2030, de globala målen. För att nå målsättningarna i planen behöver kommunen samverka både internt och externt. Tillsammans inom kommunen, de kommunala bolagen, andra myndigheter, näringsliv, akademin, civilsamhället och invånare, kan vi lösa de utmaningar vi står inför. Genom samverkan blir vi resursstarka och kan tillsammans hitta nya lösningar på framtidens utmaningar.

Bakgrund

Enligt lagen om kommunal energiplanering (SFS 1977:439) ska alla kommuner ha en aktuell plan för tillförsel, distribution och användning av energi. Energi- och klimatplanen innehåller Heby kommuns mål för energi- och klimat och ska användas som ett strategiskt verktyg i kommunens arbete för mer effektiv energianvändning samt omställning till förnybar energi

och andra energibärare än fossila bränslen samt minskade utsläpp av växthusgaser. Energi- och klimatplanen ska bidra till att uppfylla regionala och nationella miljömål och de nationella klimat- och energipolitiska målen. Planen är ett viktigt verktyg för arbetet med Agenda 2030.

Inom vissa områden har kommunen begränsad rådighet. Då är informationsspridning, dialog och samverkan med näringsliv, civilsamhälle och invånare viktiga steg i arbetet framåt. Heby kommun som ägare av energi- och klimatplanen ansvarar för att sammankalla aktörer för att tillsammans arbeta i omställningen till en hållbar och förnybar energi- och elproduktion. Kommunfullmäktige har beslutat att Heby kommun ska ta fram "Energi- och klimatplan 2030 Heby kommun" med tillhörande handlingsplan (Kf § 96, 2022).

Syfte

Tillsammans med gällande lagstiftning samt nationella och internationella beslut, ska Hebys energi- och klimatplan peka ut riktningen för hur arbetet inom aktuella områden ska bedrivas inom Heby kommun som organisation och som geografiskt område under planperioden.

Syftet med Heby energi- och klimatplan är att

- uppfylla lagen om kommunal energiplanering (SFS 1977:439)
- presentera en nulägesbild över energisituationen i kommunen
- definiera energi- och klimatrelaterade mål
- vara ett stöd för kommunen i arbetet med hållbar energiutveckling och klimatfrågor.

Omfattning och avgränsning

Planen ska gälla som energiplan och beskriver mål för minskad klimatpåverkan från Heby kommun som organisation och geografiskt område. Planen ska bidra till uppfyllelse av regionala och lokala klimatmål, samt de nationella klimat- och energipolitiska målen. Däribland Agenda 2030 och de globala målen. Målar för planen är 2030, med utblick till 2045.

Våra främsta utmaningar i Heby har identifierats, mål har satts upp och aktiviteter kommer formuleras i en fristående handlingsplan.

Arbetet har resulterat i sex prioriterade områden, inom vilka vi primärt ska agera:

- Energi: Kommunen ska verka för robust och hållbar distribution, produktion och användning av energi.
- Transporter: Bryta beroendet av fossila bränslen inom transportsektorn och öka andelen hållbara resor och transporter.
- Konsumtion: Arbeta för hållbar upphandling och resurshushållning samt cirkulära materialflöden.
- Finansförvaltning: Verka för hållbar kommunal finansförvaltning.

- Kolinlagring: Öka inlagringen av koldioxid i mark, vegetation, och byggnader.
- Övrigt klimatarbete omfattar Livsmedel, Jordbruk och Avfall: Minska utsläppen av klimatpåverkande gaser.

I planen används "Heby, geografiskt område" för hela kommunens geografiska yta och "Heby kommun" avser kommunen som organisation. Kommunen som organisation har rådighet över Heby som geografiskt område, exempelvis genom samhällsplanering av infrastruktur, bostäder, skolor och olika verksamheter, liksom stöd till näringsliv och samverkan med civilsamhället. Planen ska vara vägledande för Heby kommun i beslut som rör energi och klimatpåverkan, men ska även fungera som inspiration för alla som bor och verkar i kommunen. Samverkan, delaktighet och kommunikation, såväl inom kommunen, bolagen, kommunens invånare och verksamhetsutövare, kommer att vara avgörande faktorer för hur väl målen kan uppfyllas. För att nå våra uppsatta mål kommer det att krävas mod, engagemang och initiativförmåga.

Planen omfattar inte hur Heby kommun ska utvecklas och möta förändringarna med förändrat klimat, det vill säga den omfattar inte anpassning till klimatförändringar.

Mål och lagstiftning

Energi

Det övergripande målet för den svenska energipolitiken är att den ska bygga på samma tre grundpelare som energisamarbetet i EU. Politiken syftar till att förena försörjningstrygghet, konkurrenskraft och ekologisk hållbarhet. Proposition i mars 2024 om nya energipolitiska inriktningsmål har fokus på planeringsmål och leveranssäkerhetsmål för elsystemet samt en bedömning om att det finns behov av att se över nuvarande energieffektiviseringsmål. Planeringsmålet innebär att samhället ska planera för att möta ett elbehov om minst 300 TWh år 2045.

Enligt lagen om kommunal energiplanering (SFS 1977:439) ska alla kommuner ha en aktuell plan för tillförsel, distribution och användning av energi.

Agenda 2030, de globala målen för hållbar utveckling

År 2015 antog FN:s medlemsländer Agenda 2030, en handlingsplan med mål för omställning till ett hållbart samhälle. Inom begreppet hållbar utveckling integreras de tre hållbarhetsdimensionerna, vilka är social, ekonomisk, och miljömässig hållbarhet. Genomförande av mål och delmål ska leda till avskaffande av extrem fattigdom, minskade ojämlikheter och orättvisor i världen, främjande av fred och rättvisa samt att klimatkrisen löses.

Av de globala målen så har följande direkt eller indirekt koppling till energi- och klimatarbetet:

- Mål 7 - Hållbar energi för alla. Det handlar om att säkerställa tillgång till ekonomiskt överkomlig, tillförlitlig, hållbar och modern förnybar energi.

- Mål 9 - Hållbar industri, innovationer och infrastruktur
- Mål 11 - Hållbara städer och samhällen
- Mål 13 - Bekämpa klimatförändringar

Direktiv från EU

Under 2021 presenterade EU sitt paket Fit for 55 som sätter målet att ha minskat utsläppen 2030 med 55 % jämfört med 1990. Inom Fit for 55-paketet finns bland annat revideringar av direktivet om energieffektivisering (EED) och direktivet om byggnaders energiprestanda (EPBD). Dessa revideringar ställer nya krav på medlemsstater och framför allt inom offentlig sektor.

EUs viktigaste mål som rör energi- och klimat är

- att minska klimatutsläppen med 55 % till år 2030 jämfört med 1990 års nivåer
- att minska energianvändningen med 11,7 % till 2030 jämfört med EU:s referensscenario
- att 42,5 % av energianvändningen ska komma från förnybara resurser år 2030
- ett klimatneutralt EU senast år 2050

Aktuella EU-direktiv som rör energi

EPBD

EPBD, direktivet om byggnaders energiprestanda (2024/1275), främjar en förbättring av energiprestandan i byggnader och en minskning av växthusgasutsläppen från byggnader, i syfte att nå ett byggnadsbestånd med nollutsläpp senast 2050. EPBD ställer bindande krav på alla EU:s medlemsländer, däribland Sverige, som ska vara genomförda i respektive lands lagstiftning senast 29 maj 2026. Under 2024 pågår arbete på Boverket och Energimyndigheten med att utreda hur direktivets olika krav ska genomföras i Sverige.

EED

EED, direktivet om energieffektivitet (2023/1791), syftar till att öka energieffektiviteten i samhället i stort – där ingår även transporter och industri med mera. Den 10 oktober 2023 trädde direktivet om energieffektivitet i kraft. I direktivet finns flera artiklar som kopplar till det kommunala arbetet med energiplanering.

Direktivet innebär bland annat att:

- offentliga aktörer och verksamheter ska minska sin energianvändning med 1,9 procent per år
- energikrav ska ställas i offentlig upphandling
- i offentligt ägda byggnader mindre än 250 kvadratmeter ska energieffektiviserande renoveringar utföras med 3 procent av arean varje år
- företag som använder stora mängder energi behöver genomföra en energikartläggning och, eller införa ett certifierat energiledningssystem
- små- och medelstora företag ska få information om nyttan med energieffektivisering
- konsumenter ska få information om energieffektivisering och möjligheter till finansiering

- konsumenter ska få kostnadsfri tillgång till information på sin energifaktura
- potential för användning av fjärrvärme eller fjärrkyla, samt restvärme ska kartläggas.

Kraven ska vara införda i svensk lagstiftning senast 11 oktober 2025. Under 2024 pågår arbete på Energimyndigheten och Energimarknadsinspektionen med att utreda hur direktivets olika krav ska genomföras i Sverige.

RED III

RED III, förnybartdirektivet (2023/2413), syftar till att öka användningen av förnybara energikällor. Kraven ska vara införda i svensk lagstiftning senast 21 maj 2025.

Klimatpolitiskt ramverk för Sverige

År 2017 antog Sverige ett klimatpolitiskt ramverk innehållandes en klimatlag, klimatmål och ett klimatpolitiskt råd. Syftet med ramverket är att skapa en tydlig och enad politik för klimatet men också att ge samhälle och näringslivet förutsättningar att ställa om på de sätt som krävs för att Sverige ska uppnå satta klimatmål. Det långsiktiga klimatmålet innebär att Sverige senast år 2045 inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären, för att sedan uppnå negativa utsläpp. Utsläppen av växthusgaser från svenskt territorium ska år 2045 vara minst 85 procent lägre än utsläppen år 1990. Etappmålet för inrikes transporter säger att utsläppen från sektorn, med undantag för inrikesflyg, ska minska med minst 70 procent år 2030 i jämförelse med år 2010.

Regional utvecklingsstrategi för Uppsala län

Genom *Regional utvecklingsstrategi och Agenda 2030-strategi för Uppsala län*, samlas mål med olika tidshorisonter för en hållbar utveckling av länet. Den regionala utvecklingsstrategin ska visa hur länets aktörer genom samverkan och partnerskap kan klara av omställningen och gå mot en regional hållbar utveckling. Ett av de långsiktiga målen för en hållbart växande region är ett transporteffektivt samhälle med tillgängliga och hållbara transporter. För hållbara transporter krävs utöver ökad samordning, en kraftsamling för att säkra ökad tillgång till förnyelsebara drivmedel, däribland el samt utbyggnad av infrastruktur för laddning och tankning. Ett annat långsiktigt mål handlar om att utveckla tillförlitlig och fossilfri samhällsteknisk infrastruktur. En utmaning som särskilt betonas är eleffektfrågan till följd av samhällets ökade elektrifiering. Här krävs det att arbetet och samverkan på olika nivåer fortsätter att utvecklas.

Klimat- och energistrategi för Uppsala län

I Länsstyrelsernas uppdrag ingår att främja, samordna och leda regionalt arbete med energiomställning och minskad klimatpåverkan. Genom publikationen *Tillsammans för ett fossilfritt Uppsala län – Klimat-och energistrategi*, pekas fyra prioriterade områden ut som berör sektorerna jord- och skogsbruk, kunskap, innovation och företagande samt samhällsplanering. De utpekade prioriterade områdena är 1) Transporter, 2) Energi och effekt, 3) Förnybar energi

och 4) Indirekt klimatpåverkan. Strategin syftar till att utgöra en grund för andra planer och program genom att ange riktning för länets fortsatta arbete för fossilfrihet. Genom att samordna och vara vägledande i vad som utgör prioriterade områden för länets energi- och klimatarbete, kan åtgärder få större effekt gällande minskad klimatpåverkan och ett mer hållbart energisystem. Strategin utgör ingen handlingsplan men hänvisar till länets åtgärdsprogram för minskad klimatpåverkan. Varje åtgärdsprogram har ett hållbarhetslöfte kopplat till sig och Heby kommun har skrivit under hållbarhetslöftet "Minskad klimatpåverkan", ett av fyra hållbarhetslöften.

Heby kommun

Heby kommun har utifrån Agenda 2030, tagit fram 7 st. inriktningsmål varav ett är "Värna klimatet och vattnet". Samtliga inriktningsmål har ett antal mått som följs upp årligen. Ett urval av mått och resultat visas nedan för inriktningsmålet "Värna klimatet och vattnet". Energi- och klimatplan 2030 Heby kommun kommer att förtydliga vad inriktningsmålet innefattar och kompletterar med ytterligare mått.

Mått	Källa/mätning	Resultat 2022	Resultat 2023	Målvärde 2025	Målvärde 2027
Förnyelsebart bränsle av inköpt mängd bränsle, andel % (för kommunen som organisation)	Biodriv Öst	42 %	32 %	Öka	Öka
Andel svenskproducerade livsmedel	Utdrag verksamhets-system kostenheten	63 %	63 %	Öka	Öka
Andel ekologiska livsmedel	Utdrag verksamhets-system kostenheten	29 %	27 %	Öka	Öka
Matsvinn i grundskolan	Egen mätning, kostenhetens e-tjänst	Underlag saknas	28,5 g	Minska	Minska

Utdrag ur "Mål- och budget 2025, plan 2026-2027" Kommunfullmäktige, Heby kommun

Heby kommun jobbar med energi- och klimatfrågan på olika sätt. Exempelvis genom att kommunen deltar i olika projekt med Energikontoret Mälardalen AB och Biodriv Öst som rör energi respektive transporter, vid upphandling ställer kommunen energi- och klimatkrav (se avsnitt Offentlig konsumtion s.37) samt Kostenhetens arbete med minskat matsvinn.

Process att ta fram planen och handlingsplan

Energi- och klimatplanen med tillhörande handlingsplan har tagits fram i samverkan inom Heby kommuns organisation, berörda aktörer såsom elnätsbolag och Hebyfastigheter AB, Hebygårdar AB, Energikontoret Mälardalen AB och Biodriv Öst. Hållbarhetsenheten har ansvarat för arbetet med plan och handlingsplan, och arbetsgruppen har främst bestått av representanter från Central förvaltning och Samhällsbyggnadsförvaltningen, Energikontoret Mälardalen AB, Biodriv Öst, SHE AB, Hebyfastigheter AB och Hebygårdar AB. Heby kommun har haft dialog med Länsstyrelsen under arbetet samt haft dialogmöte med näringslivet i kommunen. Energikontoret Mälardalen AB har genom konsultuppdrag bistått Heby kommun med framtagandet av plan och handlingsplan.

Enligt 6 kap §§ 5-7 miljöbalken behöver en undersökning göras om en plan enligt Lagen om kommunal energiplanering kan antas ha en betydande miljöpåverkan. Heby kommun har genomfört en undersökning enligt miljöbedömningsförordningen (2017:966) på remissversionen av "Energi- och klimatplan 2030 Heby kommun" och konstaterat att planen inte ger betydande miljöpåverkan som avses i 6 kap 3 § i miljöbalken (1998:808). Undersökningen i sin helhet återfinns i bilaga 2 till planen.

Remissversionen av "Energi- och klimatplan 2030 Heby kommun" samt handlingsplanen har, under perioden 14 september till 4 oktober 2024 varit ut på remiss inom kommunens egen organisation samt till externa parter för att få synpunkter till slutversion. Samtliga remissvar finns diarieförda under KS 2022:77. "Energi- och klimatplan 2030 Heby kommun" ska beslutas av kommunfullmäktige i april 2025. Tillhörande handlingsplan kommer att beslutas separat på förvaltningsnivå.

Samverkan med och kopplingar till den fysiska planeringen

Energi- och klimatplanen kommer att vara ett planeringsunderlag i den kommunala översiktsplaneringen och detaljplaneringen.

Den kommunala planeringen regleras främst av plan- och bygglagen, PBL. Bestämmelserna i lagen syftar till att främja en god och långsiktigt hållbar livsmiljö för människorna i dagens samhälle och för kommande generationer (1 kap. 1 §). I PBL anges att kommunen ska ta hänsyn till både miljö- och klimataspekter och energi vid all planering enligt PBL (2 kap. 3 §). I PBL regleras även att bebyggelse och byggnadsverk som kräver tillförsel av energi ska lokaliseras på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till energiförsörjning och energihushållning (2 kap. 5 §).

Kommunens översiktsplan och detaljplaner kan skapa vissa förutsättningar för att nå målen i energi- och klimatplanen. Vidare kan kommunen detaljstyra genom exploateringsavtal och markanvisningsavtal. Boverket har tagit fram en illustration som visar hur fysisk planering kan bidra till minskad klimatpåverkan.

Översiktsplanering

Översiktsplanen visar på kommunens viljeriktning och pekar bland annat ut var ny bebyggelse bör lokaliseras. Översiktsplanen är sedan vägledande för efterföljande planering. I planprocessen förs en dialog med berörda nätägare gällande el- och energiförsörjning samt med Trafikverket och Regionen gällande infrastruktur och kollektivtrafik.

I översiktsplaneringen är lokaliseringen av bebyggelsen den främsta möjligheten att påverka den tillkommande bebyggelsens klimatpåverkan. Genom lokaliseringen av bland annat bostäder, arbetsplatser och samhällsservice kan goda förutsättningar för att kunna nyttja kollektivtrafik eller gå och cykla säkerställas.

Detaljplanering

Detaljplaner anger genom bindande bestämmelser hur ett begränsat område får användas och byggas. I utformningen av den enskilda detaljplanen kan förutsättningar skapas för att främja ett klimatsmart beteende, t.ex. genom att planera för en infrastruktur som uppmuntrar till att ta cykeln, gå eller åka kollektivt. Faktorer som vilken typ av energi som ska användas för att värma upp det färdiga huset kan inte regleras i detaljplanen, men detaljplanen kan skapa förutsättningar för klimatsmarta val. Regleringen av byggnaders läge och taklutning kan t.ex. möjliggöra för goda lägen för solceller. I detaljplanen kan det även anges om det finns förutsättningar för fjärrvärme i området.

I Sverige avger vägtrafiken en tredjedel av de svenska utsläppen av växthusgaserna. Nya detaljplanerade områden kan planeras utifrån att effektivisera transporter inom området vid val av placering av förskola, skola, dagligvaruhandel och arbetsplatser. Vägnetet kan utformas klimateffektivt genom att strategiskt minska körsträckor för t.ex. sophämtningsfordon och kollektivtrafik.

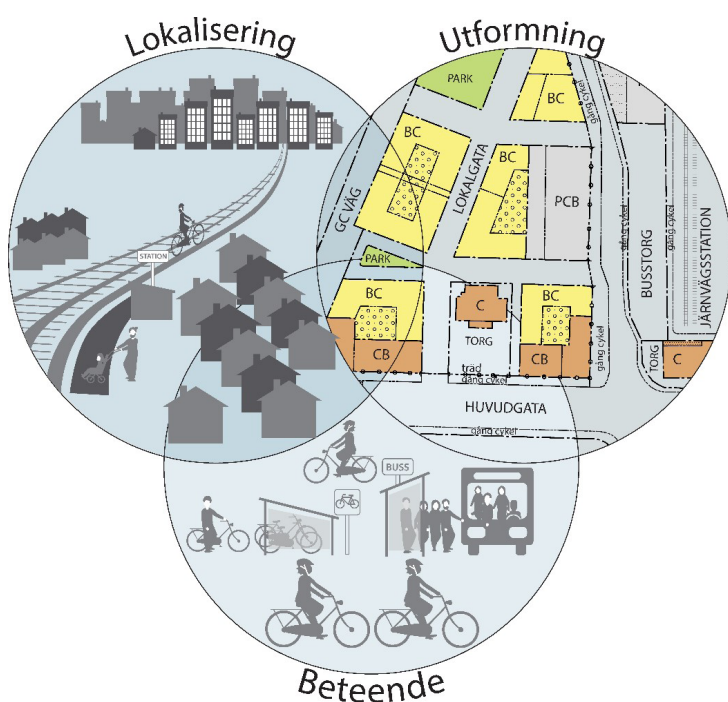

Illustration: Boverket/ Altefur Development. Källa: <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/planering/detaljplan/lamplighetsbedomning/klimatpaverkan/>

Rådighet

Heby kommun har direkt eller indirekt rådighet över klimatutsläpp och energianvändning som sker inom kommunens gränser. Hur kommunen samhällsplanerar, verkar för hållbara transporter, ställer krav i upphandlingar, samverkar med olika aktörer, påverkar kommunen utvecklingen till hållbart samhälle. Heby kommun ska arbeta med de svenska miljömålen och därigenom finns redan krav och förväntan att kommunen ska arbeta med minskad klimatpåverkan. Beredskapsfrågan vävs också in i arbetet med energi- och klimatplanen, och är en viktig del i omställningsarbetet.

Heby kommun har möjlighet att underlätta och skapa förutsättningar för andra att minska sina klimatutsläpp och verka för hållbar energianvändning. För att nå målen i energi- och klimatplanen behöver kommunen samarbeta och samverka inom kommunen och de kommunala bolagen samt andra myndigheter, näringsliv, akademin, civilsamhället och invånare.

Förutsättningar för att nå målen

För att nå målen i energi- och klimatplanen krävs att vi skapar förutsättningar och säkrar resurser. Samtidigt står vi inför stora utmaningar med den demografiska utvecklingen med en ökad försörjningskvot, där färre förvärvsaktiva ska försörja fler äldre, samtidigt som det är personalbrist inom många områden. Genom att aktivt arbeta med innovation och digitalisering, finansiering och ekonomistyrning, samverkan och kommunikation, kan Heby kommun möta framtidens utmaningar och möjligheter för omställningen till hållbart samhälle.

Resurser

Målsättningarna i energi- och klimatplanen behöver resurser för att realiseras, både personella och finansiella. I handlingsplanen som hör till energi- och klimatplanen beskrivs vilka åtgärder som ska genomföras för att nå målsättningarna, och i den finns beskrivet vilka resurser som krävs för att genomföra åtgärderna.

Heby kommun är delägare i Energikontoret Mälardalen AB samt medlemmar i Biodriv Öst. Både Energikontoret och Biodriv Öst driver länsövergripande projekt inom energi- respektive transportområdet. Heby kommun deltar i för kommunen prioriterade projekt och genom samverkan växlar kommunen upp resurser och får ta del av projektmedel som organisationerna söker. Kommunen blir på så vis resursstark.

Det finns olika styrmedel för energi- och klimatarbetet, "Klimatklivet" är ett exempel på styrmedel på nationell nivå, ett bidrag som både kommuner och andra aktörer kan söka (utifrån olika krav) för olika klimatåtgärder. För att nå målsättningarna kommer både kommunen och andra aktörer aktivt bevaka vilket bidrag och stöd som finns, samt aktivt söka medel.

Kunskap

För att nå målsättningarna är kunskap om energi- och klimatarbete essentiellt. Nyckelfunktioner som har stor påverkan och rådighet över energi- och klimatarbetet behöver ha kunskap om energi- och klimatarbetet. Exempelvis kommer nya EU-direktiv som rör energieffektiviseringar omfatta kommunen, och kunskap om kraven behöver finnas både hos beslutsfattare och tjänstepersoner.

Kommunen kan också verka för kunskapsspridning till olika aktörer i kommunen, såsom näringsliv, civilsamhälle och invånare. Kommunen behöver också stöd i arbetet med ökad kunskap av andra myndigheter.

Innovation och digitalisering

Innovation och digitalisering är viktiga delar i omställningen för hållbar utveckling. Genom innovativa idéer, tjänster och produkter, kan förändring och möjligheter skapas för minskat klimatavtryck och hållbar energianvändning. Redan tillgängliga lösningar och åtgärder behöver kompletteras med nya progressiva lösningar. Artificiell intelligens, AI, kommer vara en viktig del i arbetet med energi- och klimat, både direkt och indirekt. Direkt genom att analysera data och ge underlag för vidare arbete, och indirekt genom att frigöra resurser för att möta framtidens utmaningar. I den europeiska innovationsagendan fastslås att teknikintensiv innovation kommer att vara av avgörande betydelse för Europas konkurrenskraft och genomförandet av den gröna och digitala omställningen.

För att stödja Sveriges klimatomställning och stärka näringslivets konkurrenskraft genom digitalisering föreslår Myndigheten för digital förvaltning (DIGG) flera strategiska insatser till regeringen för perioden 2025-2030.

DIGG föreslår:

- utveckling och införande av gröna datacenter
- främjande av digitala lösningsplattformar för klimatsmart innovation
- stöd och incitament för digital kompetensutveckling inom gröna teknologier.

Dessa förslag avser att bidra till att digital innovation integreras med klimatåtgärder för en hållbar framtid.

Samverkan

Tillsammans inom kommunen, de kommunala bolagen, andra myndigheter, näringsliv, akademin, civilsamhället och invånare, kan vi lösa de utmaningar vi står inför. Genom samverkan

blir vi resursstarka och kan tillsammans hitta nya lösningar på framtidens utmaningar. Heby kommun ska fortsätta samverkan med andra aktörer gällande energi och klimat, och behöver utveckla samverkan på vissa prioriterade delar. Klimatforum i Uppsala län är en samverkansgrupp som Region Uppsala och Länsstyrelsen driver och som Heby kommun deltar aktivt i och som kommunen fortsättningsvis ska delta aktivt i. Som ytterligare exempel på samverkan så är Heby kommun delägare i Energikontoret Mälardalen AB samt medlem i BioDriv Öst. Båda dessa samarbeten beskrivs mer i avsnitt Samverkan inom energi s. 26-27 samt avsnitt Samverkan inom transportområdet s. 35.

Kommunikation

Kommunikation av energi- och klimatplanen är viktig, både i framtagandet och i genomförandet. Hållbarhetsenheten ansvarar för att kommunicera prioriterade delar av planen med stöd och råd av Kommunikationsenheten. Arbetet med energi- och klimatplanen har uppmärksamats på kommunens hemsida och genom de projekt som kommunen genomför. Att kommunicera arbetet med energi- och klimatplanen är viktig för att visa vad kommunen arbetar och verkar för, men också för att inhämta synpunkter på arbetet med planen.

Målområden

Här följer beskrivning av respektive målområde och dess målsättningar.

Energi

El- och energiförsörjning är en grundläggande förutsättning för att bo, leva och verka. Heby kommuns utvecklingsmöjligheter i form av framtida etableringar av verksamheter och utökat bostadsbestånd är avhängigt elförsörjning och nätkapacitet. Utöver nyttillkomna verksamheter och bostadsbestånd så väntas behovet av el öka i takt med elektrifiering av samhället som del i omställningen till ett hållbart samhälle.

Några begrepp att känna till

Begrepp

Förklaring

E f e k t

Energi per tidsenhet, mäts i Watt

E f e k t b r i s t

När det i varje sekund inte finns tillräckligt med elproduktion för att täcka elförbrukningen i samma stund.

Kapacitetsbrist

Elnätets förmåga är inte tillräcklig för att leverera el till användarna.

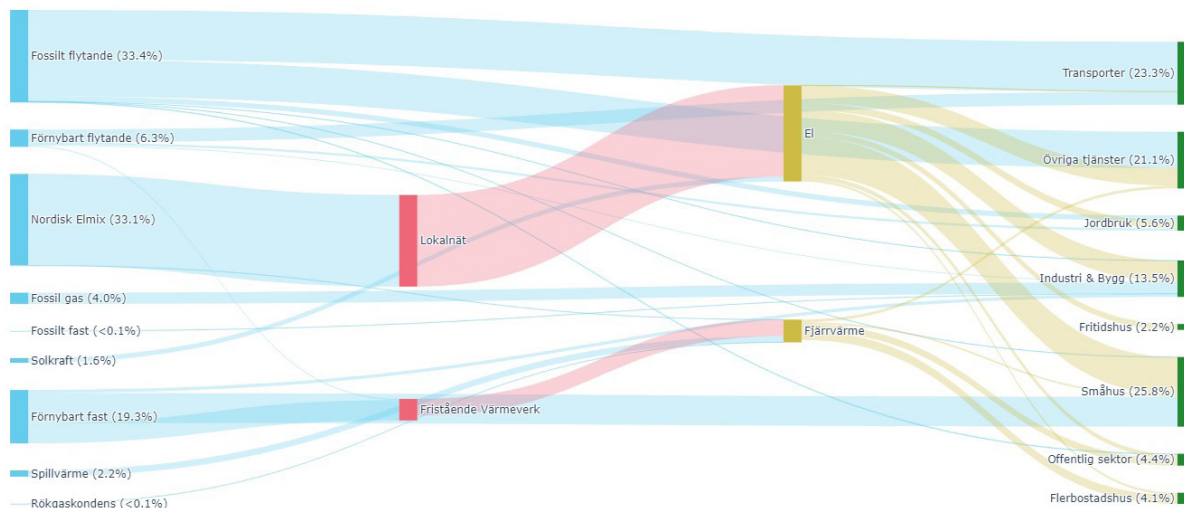
Energibrist

När det inte produceras lika mycket el per år jämfört med den årliga användningen.

Tillförsel

En variation av energikällor är av stor vikt i ett framtidssäkert och hållbart energisystem. Ett energisystem med flera energislag kompletterar varandra. Det ger också olika fördelar och utmaningar kopplat till bland annat lokala utsläpp, kapital- och utrymmesbehov, acceptans hos befolkningen och systemnytta. Utökad elproduktion på lokal nivå möjliggör minskade överföringsförluster i elnätet och bidrar till stärkt lokal resiliens. Parallellt med intensifierad elektrifiering av samhället, kommer kravet på tillgänglig elproduktion att öka, liksom krav på energieffektivisering. Generellt sett kan förnybar elproduktion från vind och sol byggas ut på kortast tid. Genom att kombinera vind- och solkraft med reglerbar elproduktion, som exem-

pelvis kraftvärme, är det möjligt att expandera kommunens elproduktion och därmed bättre täcka upp för en ökad elanvändning. Heby kommun som landsbygdskommun har stora möjligheter till energiomvandling inom kommunen, exempelvis genom biobränslen och solenergi. Vindenergi har begränsade förutsättningar i kommunen.

Figur 1. Sankeydiagram som beskriver flödet av energi i Heby kommun, år 2022

I Figur 1 illustreras flödet av energi i Heby kommun år 2022 genom ett Sankeydiagram. Diagrammet visar mängden tillförd energi och dess energislag samt hur energin flödar genom olika omvandlare och distributörer tills de slutligen används i de olika sektorerna. Som diagrammet visar kommer den största delen av den tillförda energin (33,4%) från "Fossilt flytande". Den näst största kategorin är "Nordisk Elmix" (33,1 %), vilket är tillförd energi från det övergripande elsystemet. Den tredje största kategorin är "förnybart fast" (19,3 %).

Fjärrvärme

Fjärrvärmenät finns utbyggt i tätorterna Heby, Morgongåva, Tärnsjö och Östervåla. Ambitionen är att utöka nyttjandegraden av fjärrvärmen vilket delvis är en insats för att avlasta elnätet. Om samtliga fjärrvärmeanslutna hushåll nyttjade elvärme skulle detta innebära problem för elnätet menar Sala-Heby Energi.

Det finns möjlighet att öka anslutningar till fjärrvärmenät i alla orter där man idag erbjuder fjärrvärme. Utöver att erbjuda fjärrvärme för nämnda orter, sköter bolaget uppvärmning åt utvalda kommunala fastigheter utanför fjärrvärmenäten.

Systemet har en verkningsgrad på cirka 90 % och förluster i systemet beror på ledningarnas skick samt hur kundernas växlare presterar. I dagsläget produceras inte fjärrkyla, men vid

behov är detta en möjlighet inom verksamheten. Vid elavbrott står systemen still och ingen fjärrvärme kan distribueras. I dagsläget nyttjas inte spillvärme från industrier, men dialoger för detta har förts i omgångar.

Sala-Heby Energi AB levererar fjärrvärme i kommunen. Produktionen drivs av 100% förnybar energi där bränslet utgörs av träbaserade material som skogsflis och träpellets. Vid minusgrader används en spetspanna som drivs av bioolja eller el. Sala-Heby Energi AB planerar för utbyggnad av fjärrvärme i kommunen.

Solkraft

Inom Heby kommun var solesetableringar tidiga och stor del beror på den Solelsföreningen i Sala Heby som varit drivande i kommunen samt solelsproduktionen på logistikcentren i Morgongåva. Heby kommun har sjunkit i rankingen över installerad solcellseffekt (watt per capita) mellan åren 2019 och 2022 bland Sveriges 290 kommuner. Detta enligt statistik från Energimyndigheten som redogörs för i Tabell 1. Bland Uppsala läns åtta kommuner låg Heby på andra plats 2023. I Uppsala län är Håbo kommun i topp med 797 Watt per capita jämfört med 710 Watt per capita i Heby. Snittet i Sverige låg år 2023 på 377 Watt per capita. Enligt Vindbrukskollen finns idag två solcellsparkar med effekt över 0,5 MW. I dagsläget är en solcellspark på gång i Aspnäs i norra Heby, enligt projektören kommer solcellsparken producera 118 GWh per år – motsvarande årsförbrukningen för 23 600 villor eller 52 500 elbilar.

År	MW Totalt	Watt per capita	Plats nationellt, watt per capita
2019	3,41	243	2
2020	4,33	307	9
2021	5,12	358	18
2022	7,73	536	15
2023	10,18	710	42

Tabell 1: Installerad solcellseffekt i Heby kommun, totalt i MW och i Watt per capita samt jämförelse av installerad effekt per capita med Sveriges 290 kommuner.

Vindkraft

Det finns inga utpekade riksintresseområden för vindkraft inom Heby kommun. Enligt Vindbrukskollen finns det endast ett äldre vindkraftverk uppfört inom kommunens geografiska område. Detta är lokaliserat strax söder om Heby centralort.

Heby kommun har en gällande Vindbruksplan från 2011 som analyserar och redovisar möjliga lokaliseringar av ny vindkraft. Dock ligger stora delar av kommunens geografiska yta inom de så kallade MSA-zonerna runt flygplatserna Årna (Uppsala) och Västerås. MSA står för Minimum Safe Altitude (militära flygplats) eller Minimum Sector Altitude (civil flygplats). MSA-zonerna syftar till att säkerställa möjlighet till så kallad visuell inflygning. Inom MSA-zonerna finns begränsningar i möjligheten att uppföra höga objekt. Södra delen av kommunen ligger även inom så kallat stoppområde för höga objekt med hänsyn till Årna flygplats. Det geografiska område av kommunen som inte berörs av MSA-zoner finns i norra kommunen i en zon utmed gränsen till Sandvikens och Gävle kommuner.

Vätgas

Senast 2045, fem år före EU, ska Sverige inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser för att därefter uppnå negativa utsläpp. I den målsättningen kommer vätgas få en viktig roll, speciellt inom industrisektorn där vätgas kan lösa problem där annan teknik misslyckats. Satsningar som i sin tur kan påverka andra sektorer som transport genom sektorsintegration.

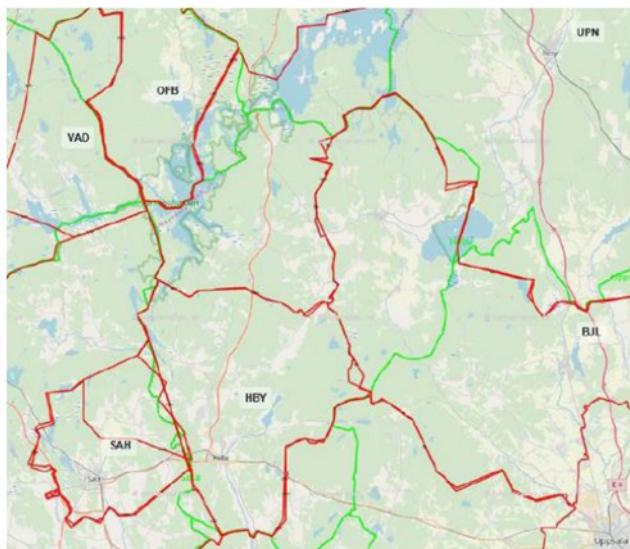
Fossilfri vätgas produceras genom att vatten spjälkas till delar vätgas och syrgas med hjälp av fossilfri el. Med elektrolörkapacitet avses den eleffekt elektrolysörerna kräver för att producera en viss mängd vätgas under en viss tid. Räkneexempel: 1 GW (el) ger 164 000 ton vätgas under en drifttid på 8 400 timmar med 65 procent elektrolysörverkningsgrad.

Vätgas och elektrobränslen kan användas som insatsvara och som bränsle i industrins processer och inom flera delar av transportsektorn. Vätgaslager kan på sikt bidra till att balansera ett elsystem bestående av allt mer intermittent/variabel elproduktion. I september 2024 finns ingen elektrolysör i Heby kommun.

Distribution

Elnät

I Heby kommun är Vattenfall Eldistribution AB regionnätsägare. Vattenfall är också lokalnätsägare i kommunen tillsammans med Sala-Heby Energi Elnät AB samt Upplands Energi ekonomisk förening. Kartan nedan i figur 2 visar de tre lokalnätsägarnas nätområden som berör Heby kommun. Heby tillhör elområde 3 som omfattar Svealand och norra halvan av Götaland. De tre lokalnätsägarna i Heby kommun är Sala-Heby Energi Elnät AB, Upplands Energi ekonomiska förening och Vattenfall Eldistribution AB. På www.nätområden.se hittas kartor över lokal nätägare. Kartmaterialet är inte nedladdningsbart som geodata.

© Nätområden.se, Lantmäteriet och Svenska Kraftnät 2010 > Alla rättigheter reserverade.

Figur 2. Nätområden i Heby kommun: Sydöstra – "Upplands västra" Vattenfall Eldistribution AB – Elområde 3. Sydvästra "Heby" (HBY) Sala-Heby Energi Elnät AB – Elområde 3. Nordvästra – "Uppland Norra" Vattenfall Eldistribution AB – Elområde 3 Nordöstra – "Björklunge" (BJL) Upplands Energi ek för – Elområde 3.

Sammanställningen som följer har tagits fram i dialog med representanter från elnätsbolagen.

Regionnät – Vattenfall Eldistribution AB

Regionnätet runt Heby planeras på sikt att byggas om då 70 kV ska ersättas med 130 kV vilket medför en ökad kapacitet. Det sker en omstrukturering av både region- och stamnät i området vilket gör att en specifik kapacitet är svår att ange för nätet och kapaciteten kommer att variera mellan olika år beroende på Vattenfalls och Svenska kraftnäts ombyggnadsetapper. De flesta av de större förändringarna i området planeras att vara klara i början av 2030-talet. Förfrågningar i området rör i dagsläget främst solkraft och under våren 2024 har Vattenfall skickat en förfrågan om inmatning till Svenska kraftnät, vilket man inväntar svar på. Vid framtida eventuell exploatering eller större företagsetableringar är kapaciteten bättre i tätort nära fördelningsstationerna.

Större anslutningar behöver hanteras via anslutningsförfrågningar för att utreda det bästa och mest kostnadseffektiva sätt att hantera anslutningen på. Elnätsbolag kan inte planera för, eller bygga på, spekulation. Vid Vattenfall tar man höjd för förväntad eller prognostiserad tillväxt av effektbehov från bostäder, verksamheter och mikroproduktion. Större etableringar inkluderas inte, utan behöver hanteras genom separata förfrågningar.

För kommersiella solcellsparkar med stora effekter behöver en anslutningsförfrågan skickas in till Vattenfall som då ser över hur denna kan anslutas till nätet på bästa sätt. Om en plats är lämplig att ansluta på, är något som utreds i varje enskilt fall.

Vattenfall har flera förfrågningar om inmatning från solkraft till regionnätet. Förfrågningarna kommer både från enskilda producenter och omkringliggande lokalnätsbolag. Det finns planerade förstärkningar på regionnätet som hanterar befintlig kö och förfrågan om inmatning

till Svenska kraftnät är inskickad.

För Vattenfalls regionnät planeras generellt för luftledning till skillnad från lokalnätet som är både luftburet och förlagt i mark. För högre spänningsnivåer än lokalnät medför markkabel olika driftproblem och osäkerheter, varför regionnät nästan exklusivt består av luftledning.

Lokalnät – Vattenfall Eldistribution AB

Sett till ledningslängd är lokalnätet till största del ett 10 kV landsbygdsnät som är byggt för och kan hantera laster som bostäder eller enstaka lantbruk. Det är svårt att ansluta punktlaster eller till exempel större solkraftsparker, över några hundra kW. I tätort är det lättare att hantera större laster, men ledningar och transformatorer är inte dimensionerade för att ansluta laster på flera MW. Vid behov förstärker Vattenfall lokalnätet.

Lokalnätet består av både kabel och luftledning som förser tätorter och landsbygd med el. Den vanligaste avbrottsorsaken är störningar kopplade till väderförhållanden. För att åtgärda felorsakerna arbetar Vattenfall Eldistribution löpande med att vädersäkra elnätet. Detta går att göra både genom att isolera befintliga luftledningar, vilket minskar känsligheten för väder, vind och trädpåfall. Det är även möjligt att gräva ner kablar, men det är något som påverkas av markbeskaffenheten och hur elnätet i stort är uppbyggt. Kommande år kommer delar av elnätet runt Tärnsjö att vädersäkras genom att luftledning ersätts av markkabel.

För mindre, enskilda solcellsanläggningar som exempelvis villatak, kan det finnas lokala begränsningar när det redan skett en stor utbyggnad på intilliggande fastigheter.

I lokalnätet ser Vattenfall inget behov av batterilagring. Ett generellt önskemål är att kommunen samråder med Vattenfall Eldistribution gällande kommande översiktsplaner och att man skaffar sig god förståelse för framtida effektbehov i kommunen gällande exploateringar, företagsetableringar och laddinfrastruktur.

Lokalnät – Sala-Heby Energi Elnät AB

Idag ser man inga kapacitetsbegränsningar för elnätet som ägs av Sala-Heby Energi Elnät AB (vidare Sala Heby Energi). Nätkapaciteten framåt avgörs av vilka förfrågningar och etableringar som kommunen får in. Sala Heby Energi förutspår en utökad produktion i Morgongåva men det rör sig inte om effekter som skapar leveransproblem. Elproduktionen i kommunen är högre än konsumtionen. Man ser idag en tendens att markägare är villiga att arrendera ut ytor för anläggning av exempelvis solcellsparker. Än så länge tillåter man alla som vill installera solceller på villatak och intresset är fortsatt stort.

I dagsläget ser man inga problem med nyanslutningar vid planerad byggnation och man spår inte heller några problem fram till 2045. Särskilt inte eftersom regionnätsägaren Vattenfall

Eldistribution AB, planerar utbyggnad som kommer att öka nätens kapacitet ytterligare.

Sala-Heby Energi ser ett behov av energilagring. Utmaningen idag beskrivs vara att styrsignalen för hur kunden vill använda sitt energilager behöver vara rätt, annars finns det risk att energilagringen blir en negativ resurs lokalt.

Lokalnät – Upplands Energi ekonomiska förening

Upplands Energis bedömning utifrån dagens laster är att nätkapaciteten i Heby kommun är god. Hushållen har genomfört energieffektiviseringar som varit i proportion med den effekt och energi som krävts vid nyexploateringar. Framåt kan utmaningar uppstå om det skulle etableras verksamheter i kommunen med stort effektbehov.

Gällande kapacitet för lokalnätet vid framtida exploatering och vid större etableringsförfrågningar betonas att stora exploateringar både kräver effekt och energi. För bostäder ser man en god kapacitet, men vid behov av större effekter som exempelvis vid installation av snabb-laddningsstationer för tyngre fordon ser man risk för utmaningar. Detsamma gäller om exempelvis en större serverhall skulle etableras inom Upplands Energis nätområde. En annan aspekt som lyfts av Upplands Energi är frågan om tillkommande last för bergtäkter vid krav om att bli av med fossilberoendet. En sådan omställning kräver stora effekter och nu tittar elbranschen på befintliga avtal och så kallade flexitjänster. Detta innebär att verksamheten kan styras så att den inte förläggs till när det övergripande effektbehovet är som störst.

Nätutvecklingsplaner

Det pågår just nu ett arbete med att implementera EU-direktivet "Ren energi för alla i Europa" till svensk lagstiftning. I direktivet finns krav på att elnätsföretag minst vartannat år ska ta fram så kallade nätutvecklingsplaner. I nätutvecklingsplanen ska elnätsföretaget redogöra för planerade investeringar i distributionsinfrastruktur under de kommande 5-10 åren. Elnätsföretagen kommer även i nätutvecklingsplanen att redovisa alternativ till en utbyggnad av distributionsinfrastruktur såsom efterfrågefleksibilitet, energieffektivitet, energilagransanläggningar med mera. I framtagandet av nätutvecklingsplaner kan kommuner, vid sidan av exempelvis företag och fastighetsägare, bistå med underlag kring planer och kommande etableringar av nya bostäder och verksamheter. Nätutvecklingsplanerna, ifall de kommer att uppfylla sitt syfte, kan komma att utvecklas till det naturliga forum för dialog som nätägare efterfrågar vad gäller kommande utbyggnadsplaner i deras nätområden.

Energiberedskap

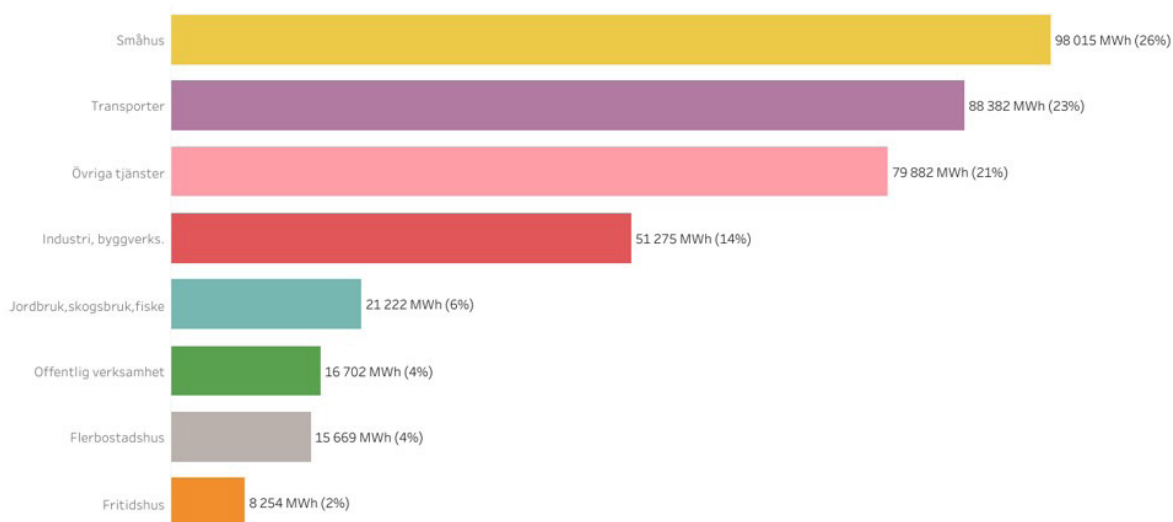
För kommunens generella beredskap och vid påverkan på energiförsörjning är det den samhällsviktiga verksamheten som är i fokus. I kommunens risk- och sårbarhetsanalys inkluderas el och drivmedel. Heby är en landsbygdskommun och många av invånarna har en egen värmekälla. Detta är något som bidrar till minskad sårbarhet när det gäller energi- och värmeförsörj-

ning. Det är svårt att bygga bort sårbarheten helt och kommunens beredskapssamordnare ser ett behov av kunskapsuppbyggnad och ökad information om hemberedskap med betoning på individens egna ansvar. Arbetet med trygghetspunkterna startade 2022 som en del av krigsorganisationen.

Länsstyrelserna har genom regleringsbrevet 2024 fått ökat uppdrag rörande energiberedskap. Energi- och klimatrådgivningen har också fått ökat uppdrag om energiberedskap och ska informera privatpersoner om energiberedskap.

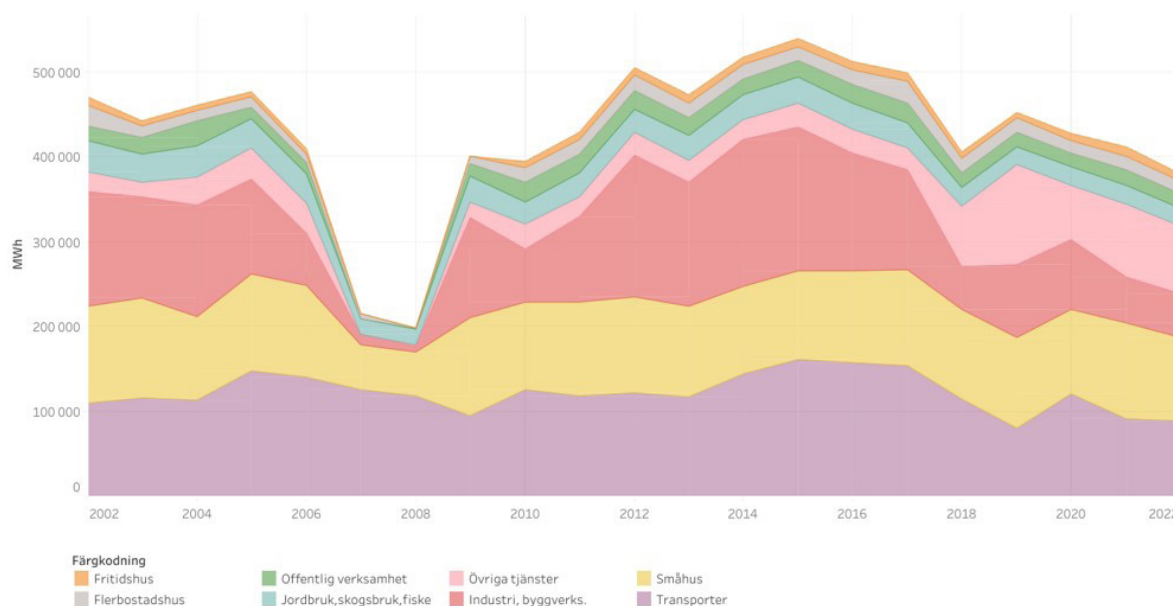
Användning

I Heby kommun används den största delen energi inom sektorerna "småhus", "transporter" och "övriga tjänster". Tillsammans utgör dessa sektorer strax över 70 procent av kommunens totala energianvändning. I Figur 3 presenteras energianvändning för samtliga sektorer.

Figur 3: Fördelning av energianvändning per sektor inom Heby Kommun 2022.

År 2022 uppmätte kommunen en energianvändning på 379 401 MWh, vilket är en minskning med 31 691 MWh jämfört med föregående år. År 2021 kom 41,2 procent av energianvändningen i Heby kommun från förnybara källor. Motsvarande siffror för hela Uppsala län var 47 procent och för hela riket 58,7 procent. År 2022 har energianvändningen i Heby kommun från förnybara källor ökat något till 42 %.

Figur 4: Energianvändning per sektor i Heby kommun mellan år 2002-2022.

Fördelningen av energianvändningen har varierat de senaste åren. Figur 4 visar den totala energianvändningen uppdelat på respektive sektor för åren 2002–2022. Bland annat har sektorn "Industri, byggverks." och "Transporter" minskat i energianvändning. Samtidigt har framför allt "Övriga tjänster" ökat i energianvändning de senaste åren, liksom sektorn "Småhus". Över lag ses en trend av minskande energianvändning sedan 2015. Viss data saknas för år 2007 och 2008, statistiken är missvisande för år de åren.

Bostäder

Byggnader i Sverige står för ungefär 40 procent av Sveriges energianvändning genom uppvärmning och elförbrukning. Särskilt viktigt för att på sikt nå uppsatta mål om netto-nollutsläpp är åtgärder riktade mot uppvärmning och materialproduktion. Minskning av klimatpåverkan från sektorn kan uppnås på flera olika sätt. Detta gäller både för insatser i befintligt bostadsbestånd och vid nybyggnation för att uppnå nationella klimatmål och möta befintligt och kommande bostadsbehov.

Det krävs åtgärder inom flera områden för att uppnå ett klimatsmart byggande. Klimateffektiv produktion av byggmaterial är en aspekt, men även att byta ut material mot mer hållbara alternativ och att minska användningen av byggnadsmaterial. Andra viktiga delar är ökad elektrifiering, val av transportslag med låg klimatpåverkan, högt ställda energikrav och effektivisering genom renovering och materialåtervinning. En högre flexibilitet kan främjas genom att exempelvis planera för flexibla och aktivitetsbaserade lokaler.

På nationell och regional nivå finns det bidrag att söka för energieffektiviseringsåtgärder. Åt-

gårderna riktar sig till flera målgrupper. Sedan juli 2023 går det att ansöka om bidrag för energieffektivisering av småhus som värms upp med el eller gas. Bidraget syftar till att minska sårbarheten för höga energipriser och bidra till stärkt försörjningstrygghet samt att minska energianvändning och effektbehov. Bidrag kan sökas för olika typer av värmesystemsåtgärder, klimatskärmsåtgärder och materialkostnader.

Kommunen bör även fortsättningsvis marknadsföra Energi- och klimatrådgivningens stöd till företag, föreningar och privatpersoner i frågor gällande exempelvis hur energianvändningen kan minskas och vilka aktuella stöd och bidrag som finns tillgängliga.

Hebygårdar och Hebyfastigheter AB

Hebyfastigheter är ett kommunägt bostadsföretag. Hebyfastigheter förvaltar och äger de flesta skolor, förskolor, sporthallar i Heby Kommun. Dotterbolaget Hebygårdar AB äger och förvaltar nära 900 lägenheter och äldreboenden runt om i Heby kommun. Båda bolagen är helägda av Heby kommun. De två bolagen har en gemensam organisation som jobbar tätt och gränsöverskridande. Inom organisationen finns två energitekniker som jobbar med energi och automation. Hebyfastigheter har solcellsanläggningar på taken på ett antal skolor och anlägger också en solcellspark vid Heby simhall. Vid större bostadsrenoveringar tittar Hebygårdar på möjligheter att installera solceller.

Hebygårdar omfattas av allmännyttans klimatinitiativ. Inom initiativet finns mål om:

- en fossilfri allmännytta senast år 2030
- 30 procents lägre energianvändning till 2030 (räknat från år 2007).

Hebygårdar rapporterar årligen in statistik till Sveriges allmännytta och strävar efter att uppnå målen för Klimatinitiativet. Statistiken sammanställs och presenteras av Sveriges allmännytta i en rapport. På Hebygårdar upplever man att det finns tillräckliga mått och verktyg för att följa upp utvecklingen och statistiken. I dagsläget är bolaget nära att uppnå mål om koldioxidfrihet med siffror som uppgår till 99 % koldioxidfrihet. Den sista procenten utgörs av bolagens fordonspark som idag består av två elhybrider med en tredje tillkommande.

Inom ramarna för allmännyttans klimatinitiativ har tre fokusområden valts ut i syfte att driva på klimatarbetet ytterligare och där bostadsföretagen kan arbeta med sina koldioxidutsläpp. Områdena är effekttoppar och förnybar energi, krav på leverantörer, och klimatsmart boende. Hebygårdar har valt att inte ansluta sig till något fokusområde. Inom bolagen jobbar man med förnybar energi och köper grön el men man har inga egna nedskrivna direktiv.

I dag köps fjärrvärme från Sala-Heby Energi. I största möjliga mån ansluter man fastigheter till fjärrvärmenätet inom centralorterna. Ökade priser för fjärrvärme beskrivs som en utmaning.

Det finns inga uttalade klimatmål för Hebyfastigheter. Däremot jobbar man på liknande vis inom de båda bolagen och inom organisationen finns hållbarhetstänket med. Exempelvis jobbar man med att fasa ut äldre motorer och installera mer energieffektiv belysning. Äldre anläggningar som tidigare drivits med pellets eller flis konverteras till bergvärme. En aspekt av att installera bergvärme är att konverteringen är elkrävande jämfört med tidigare eldning.

Det finns inga egna energikrav satta vid nybyggnation och bolagen förhåller sig till de energikrav som anges i BBR. Vid nybyggnation planerar bolagen för laddinfrastruktur. Inom Hebygårdar har man även skickat ut en enkät till befintliga hyresgäster för att undersöka intresse för laddstationer. Trots ett relativt svagt intresse har initiativ och beslut tagits om att anlägga laddstationer i Morgongåva. Hebyfastigheter upplåter parkeringsplatser och Sala-Heby Energi står för installation. I Heby kommuns ägardirektiv (2024) för Hebyfastigheter AB, vilket också avser verksamheten för dotterbolaget Hebygårdar AB, står det skrivet att bolagen har till uppgift att aktivt arbeta för att bidra till att uppnå mål på EU nivå, nationella- och lokala miljömål samt Heby kommuns hållbarhetsarbete.

Tillvägagångssätt för att aktivt arbeta mot målen om ekologisk hållbarhet beskrivs i underlag till ägardirektivet:

”Vid nybyggnation, renovering, ombyggnationer och i daglig drift, ska bolaget alltid ha med sig klimat- och miljöperspektivet och att eftersträva så låg energianvändning och miljöpåverkan som möjligt. Den övergripande målsättningen för Heby kommun är att vara nettoproducent av förnybar energi år 2030.

För att nå den övergripande målsättningen ligger fokus på energieffektivisering och öka produktionen av förnybar energi. I den dagliga driften och vid ombyggnationer eller renoveringar ska energieffektiviseringar prioriteras. Bolaget ska främja lokal energiproduktion och undersöka möjligheten att ansluta sig till fjärrvärme. Bolaget ska undersöka möjligheten att installera solceller som ytterligare ett led att tillföra förnybar energi lokalt och ha kontroll över energikällan. Bolaget ska bidra till att minska effekttoppar i elnätet, detta för att verka för ökad möjlighet till hållbar samhällsutveckling. Bolaget ska verka för att kunderna ska använda användarflexibilitet för att spara energi och minska effekttoppar i nätet.

Vid vägval av metod eller material ska livscykelaspekten beaktas. Bolaget skall vid nybyggnationer, tillbyggnader och renoveringar upprätta en projektspecifik kartläggning och utvärdering över hur projektet kan bidra till en hållbar byggprocess inom områdena energi-, material- och klimatpåverkan. Bolaget ska bygga ut laddplatser för elbilar vid bolagets bostadsområden. Bolaget ska verka för ett klimatanpassat samhälle”

Underlag till ägardirektiv. HebyFS 2024:06

Kommunens arbete med energieffektivisering

Under hösten 2022 tog kommunen hjälp av Energikontoret i Mälardalen för att påbörja arbetet med energieffektivisering och att minska effekttopparna. Fem kommunala verksamheter fick besök av Energikontoret som gav både allmänna och skräddarsydda råd om hur just de kunde minska sin energianvändning eller minska sin påverkan på elnätet. Ett år senare beställdes ett uppföljningsarbete som visade att åtgärderna hade fått positiva effekter. Flera tiotusentals kWh sparade verksamheterna in, och kommunen ser gärna att det arbetet fortsätter. Resultatet kommer spridas vidare för att visa hur andra verksamheter, kan arbeta för att nå de energieffektiviseringsmål som sätts i EED (EU-direktiv).

Samverkan inom energi

Nedan följer de aktörer som Heby kommun samverkar i kring energi.

Energikontoret Mälardalen AB

Heby kommun är delägare i Energikontoret i Mälardalen AB vars uppdrag är att bidra till en hållbar energiutveckling och minskad klimatpåverkan i Mälardalen. Energikontoret ägs av kommuner och är verksamma i Södermanlands, Västmanlands och Uppsala län. Målsättningen för Energikontoret är att bidra till ökad andel förnybar energi, effektivare energianvändning och välinformerade beslut, beteendeförändring och genomförande av lokala och regionala aktiviteter och åtgärder. Vid sidan av energikontoret i Mälardalen finns idag 16 regionala energikontor runt om i landet. Energikontoren ska i samverkan med myndigheter, lärosäten och näringsliv på olika nivåer erbjuda stöd, kunskap och kompetens inom hållbar energiutveckling samt driva energi- och klimatrådgivning. Energikontoret arbetar även för utvecklat samarbete på lokal, regional och nationell nivå för att stärka ägarnas kapacitet att nå målen för fossiloberoende, resiliens och hållbar utveckling. Heby kommun har varit medlem i Energikontoret under flera år och Heby blev delägare under våren 2022.

Energi- och klimatrådgivning

Den kommunala energi- och klimatrådgivningen är en kostnadsfri och kommersiellt oberoende tjänst som finansieras helt eller delvis med bidrag från Energimyndigheten. Rådgivningen i Uppsala län finansieras till största delen av stöd från Energimyndigheten. Energi- och klimatrådgivningen hjälper privatpersoner, små- och medelstora företag, bostadsrättsföreningar, privata flerbostadshusägare, föreningar, organisationer och företag med information om alternativ för energibesparande åtgärder vilka också minskar klimatpåverkan.

SOLVE – Solelsforskningscentrum Sverige

SOLVE är ett konsortium av universitet, företag och organisationer i den offentliga sektorn som genomför samverkande forskningsprojekt som syftar till snabb expansion av solenergi i det svenska elnätet. Syftet är bygga starka partnerskap mellan svenska forskare och en rad intressenter inom solelområdet – från produktutvecklare till systemägare, från nätoperatörer till regionala myndigheter. SOLVE är ett av de nya kompetenscentrumen i Sverige och stöds av

Energimyndigheten. Heby kommun deltar i SOLVE och ska genom sin medverkan få solbruksplan som visar på var i kommunen det är lämpligt med solceller/solpaneler. Solbruksplanen ska vara ett underlag till den nya översiktsplanen.

BioDriv Öst

Heby kommun är medlemmar i BioDriv Öst som är en icke vinstdrivande samverkansorganisation som samlar sex län i östra Mellansverige och Stockholmsregionen i arbetet för en fossilfri transportsektor och en hållbar regional utveckling. Organisationen verkar i ett triple helix-perspektiv och för samman över 40 aktörer från offentlig sektor, näringsliv och akademi.

Målskrivningar för *Energi*

Mål till 2030 – Energi

Kommunen som organisation

- Hebyfastigheter AB ska energirenovera sina offentliga byggnader mindre än 250 kvadratmeter om minst 3 % av byggnadsytan per år i enlighet med det som kommande lagstiftning reglerar.
- Hebygårdar AB ska till år 2030 minska sin energianvändning med minst 30 % (räknat från år 2007) (motsvarande 1,54 % per år).
- År 2031 ska samtliga byggnader i kommunens bestånd vara utrustade med solenergianläggningar. Lämplighet utifrån genomförbarhet, storlek och eget energibehov ska beaktas.
- Heby som kommunorganisation ska effektivisera sin energianvändning med 1,9 % per år.

Kommunen som geografiskt område

- Andelen förnybar energi ska 2030 vara minst 45 % av den totala energianvändningen för kommungeografin (Målet är 42,5 % för hela Sverige).
- Energianvändningen för kommungeografin ska minska med 11,7 % år 2030 jämfört med 2020 (motsvarande 1,24 % per år).
- Inom kommunen som geografi ska självförsörjningsgraden av energi öka.

Transporter

Transporter är det område som Heby kommun som geografiskt område ligger högt avseende klimatpåverkan. För att nå hållbar utveckling är det nödvändigt att de fossila bränslena fasas ut från transportsystemet och ersätts med förnyelsebara energikällor. Samtidigt som satsningar på hållbara transporter behöver genomföras, exempelvis satsningar på ökad gång-, cykel- och kollektivtrafik. Omställning pågår i samhället och andelen elbilar ökar vilket skapar efterfrågan på laddinfrastruktur. Heby kommun är en landsbygdskommun med flera spridda tätorter, vilket innebär vissa utmaningar för ökad andel kollektivtrafik.

Heby kommuns läge i regionen med närhet i förhållande till bland annat Uppsala, Sala och Västerås innebär att kommunen är attraktiv som bostadskommun för personer som arbetar eller utanför kommunen liksom för personer som arbetar i kommunen men som inte bor här. För att resande med kollektivtrafik ska bli mer attraktivt behöver åtgärder med hela resan-perspektiv vidtas. Exempel på sådana åtgärder är pendlarparkeringar för bil och cykel i strategiska lägen vid järnvägsstationer och busshållplatser.

Fossilfria drivmedel, till exempel el och andra framtida mer miljövänliga fordon kommer på sikt påverka utvecklingen av mobilitet. Utveckling kommer sannolikt leda till förändringar i vanor och attityder bland såväl invånare, företagare och besökare. Det är viktigt att kommunen kan möta utvecklingen inom detta område på ett proaktivt sätt.

Infrastruktur

Nedan följer beskrivning av transportinfrastruktur i Heby kommun.

Nationella och regionala vägar

Två riksvägar och två länsvägar passerar genom Heby kommun. Riksväg 56 mellan Gävle och Norrköping via Västerås, kallad Råta linjen, passerar genom kommunens västra delar och förbinder bland annat Tärnsjö med Heby. Riksväg 56 är en del av det nationella stamvägnätet och är även utpekade som ett prioriterat nationellt stråk för godstransporter. Riksväg 72 mellan Uppsala och Sala passerar genom kommunens södra delar och förbinder bland annat Vittinge med Morgongåva och Heby. Länsväg 254 mellan Heby och Fjärdhundra (i Enköpings kommun) passerar kommunens södra delar och utgör huvudförbindelsen mellan Heby och Enköping. Länsväg 272 från Uppsala och vidare upp genom Gävleborgs län via Sandviken passerar kommunens norra delar och förbinder bland annat orterna Harbo och Östervåla. En del av länsväg 272 utgör också en del av huvudförbindelsen Mellan Tärnsjö och Östervåla. Trafikverket är huvudman för samtliga av dessa vägar. Riksväg 72 och Länsväg 272 är av regionen utpekade som regionala stråk.

Järnväg

Genom Heby kommuns södra del passerar järnvägen som utgör en del av Dalabanan mellan

Uppsala och Mora. Järnvägen används för både person- och godstrafik. Idag trafikeras Dalabanan av persontåg mellan Stockholm och Mora/Falun utan stopp i Heby kommun. Vidare trafikeras banan av regionaltåg mellan Uppsala och Sala. Dessa stannar idag inom Heby kommun vid stationerna Heby och Morgongåva.

Trafikverket planerar för en kapacitetshöjning av Dalabanan längs sträckan mellan Uppsala och Borlänge. Detta sker främst genom nya mötesspår som kommer möjliggöra för en tätare och mer robust järnvägstrafik. Objekt som berör Heby kommun inom ramen för det projektet är en kombinerad åtgärd för mötesspår och ytterligare en plattform vid Heby station med en allmän upprustning av spårområdet inklusive en ny planskild passage av stationsområdet för gång- och cykeltrafikanter. En ombyggnad av Heby stationsområde möjliggör även en spåranslutning till närliggande verksamheter. En järnvägsanslutning till verksamheter i Morgongåvas e-handelsområde skulle också vara en möjlighet ifall verksamhetsutövare där ser det som ett önskvärt alternativ till dagens situation där alla godstransporter till och från Morgongåva sker på väg.

Trafiken på järnväg förväntas öka i framtiden. Dels genom att pågående och framtida planerade om- och nybyggnadsåtgärder i regionen ökar kapaciteten för både person- och godstrafik. Dels för att andelen transporter av klimatskäl kommer föras över från väg till järnväg.

Tågtrafik

För närvarande gör regiontågen uppehåll vid stationerna Heby och Morgongåva. Avgångar mot Uppsala respektive Sala finns ca 1 ggr per timme under högtrafik. Vissa avgångar fortsätter från Sala direkt vidare mot Västerås och Eskilstuna. Fjärrtågstrafik bedrivs också på Dalabanan, men dessa gör inga upphåll på stationer inom Heby kommun. En utökning av kapaciteten på Dalabanan öppnar upp för möjlighet till fler avgångar per dygn och en bättre tidtabellsläggning.

Kollektivtrafik med tåg och buss

För att kommunen ska kunna bidra till att nå de nationella hållbarhetsmålen behövs en robust kollektivtrafik som resenärerna kan lita på och som svarar mot resenärernas behov. Genom ett hela resan-perspektiv kan man underlätta kombinationsresor vilket ytterligare stärker kollektivtrafikens attraktivitet. På landsbygden bör alternativa kollektivtrafiklösningar studeras närmare, exempel på sådana lösningar kan vara anropsstyrd trafik.

Busstrafik

Kollektivtrafik med buss bedrivs av Region Uppsala under varumärket Upplands Lokaltrafik (UL). Busslinjernas sträckning har relevans för hur kommande utvecklingsområden för bostäder och verksamheter bör lokaliseras för att bidra till ett mer hållbart resande i framtiden. Buss är viktigt utifrån hela-resan-perspektiv och samplanering.

Cykel- och gångtrafik

År 2018 antog Heby kommun riktlinjer för gång- och cykelvägar i kommunen. Enligt riktlinjerna främjar ett välutbyggt och funktionellt gång- och cykelvägnät ett hållbart resande. Ett funktionellt gång- och cykelvägnät ska vara säkert, tryggt, snabbt och bekvämt att nyttja. Målet med Heby kommuns arbete med gång- och cykelvägar är att öka andelen kombinationsresor i ett hela-resan-perspektiv, öka andelen resor med cykel samt öka säkerheten för fotgängare och cyklister och därigenom minska antalet olyckor.

Heby kommun och Region Uppsala önskar bygga ut cykelbarheten längs de regionala stråken väg 72 och väg 272. Målet är att tillskapa regionala cykelstråk på sträckorna (Sala-) Heby-Morgongåva-Vittinge (-mot Järlåsa) respektive Östervåla-Harbo. De regionala cykelstråken ska sedan kopplas ihop med det lokala gång- och cykelvägnätet. Det är viktigt att det finns en tydlig sammankoppling mellan de regionala stråken och de lokala stråken för att öka cykelbarheten. Trafikverket tillsammans med Region Uppsala planerar att tillskapa en gång- och cykelväg mellan Heby och Sala i samband med den planerade ombyggnationen av väg 56/72 till mötesfri väg mellan Heby och Sala.

Det lokala cykelnätet behöver successivt byggas ut och förbättras, inte minst i samband med nya exploateringar. När lokala gång- och cykelvägar skapas behöver de vägar som leder till förskolor och skolor studeras särskilt, så att säkra skolvägar skapas i hela kommunen. Utvecklingen vad gäller el- och lastcyklar kan också komma att ställa nya krav på utformningen av cykelbanor och cykelparkeringar.

Infrastruktur för drivmedel

Heby kommun antog 2023 Riktlinjer för laddinfrastruktur i Heby kommun. Enligt riktlinjen ska kommunen verka för att antalet laddpunkter i kommunen ska öka och stödja privata aktörer som vill anlägga laddpunkter. Utöver elfordon kommer det i framtiden finnas en blandning av energikällor för fordon. Biogas och vätgas är två sådana energikällor. I Länsstyrelsens och Region Uppsalas rapport *Infrastrukturplanering för förnybara drivmedel i Uppsala län* har en analys gjorts över behovet av snabbladdpunkter för elbilsaddning, biogastankställen samt vätgastankställen.

Laddinfrastruktur

Analysen visar att det inom Heby kommun fram till 2030 finns behov av 20 snabbladdpunkter i kommunen varav 10 av dessa bör placeras i Heby och de resterande fördelas på andra lämpliga platser i kommunen, förslagsvis i Tärnsjö och Östervåla.

I augusti 2024 finns följande laddpunkter för lätta fordon installerade i Heby kommun

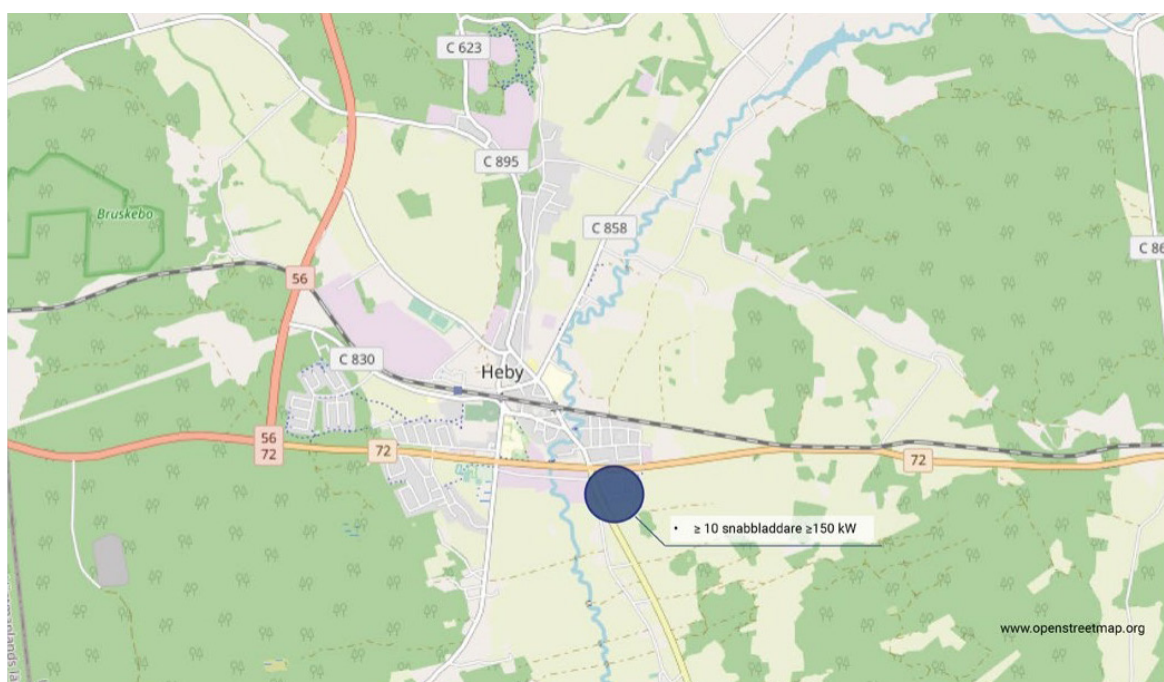
- Heby tätort: 4 snabbladdare 300 kW, 10 st. laddare 11-22 kW
- Tärnsjö-korset: 4 st. snabbladdare 300 kW, 1 st. laddare 22 kW

- Morgongåva: 2 st. laddare 11 kW

Totalt 8 st. snabbladdare, 300 kW och 13 st. laddpunkter 11-22 kW.

Publik laddning av tunga fordon

I Länsstyrelsens och Region Uppsalas rapport Infrastrukturplanering för förnybara drivmedel i Uppsala län beskrivs en kartläggning av lämpliga platser för publik laddning av tunga fordon. Rapporten anger att det inte är några aktuella platser i Heby kommun, men däremot två föreslagna platser i Sala, knappt två mil väster om Heby tätort. Detta innebär inte att laddplatser för tunga fordon inte behövs i Heby. Finns det intresse från aktörer att upprätta infrastruktur bör detta stödjas. Figur 5 visar behovet av placering av snabbladdare i Heby tätort.

Figur 5: figuren visar bedömt behov av snabbladdningsinfrastruktur till 2030. Utöver markerad plats rekommenderas att ytterligare 10 snabbladdningspunkter uppförs på lämpliga platser i kommunen, förslagsvis vid redan existerande fastigheter i Tärnsjö och Östervåla. Källa: Bilden tagen från Infrastrukturplanering för förnybara drivmedel i Uppsala län (lansstyrelsen.se)

Biogas

I september 2024 fanns det i Heby kommun inga tankställen för komprimerad biogas. Det har funnits långtgående planer på att upprätta ett biogastankställe i kommunen, men byggnation blev inte av. För körbarhet med biogas i länet krävs inget biogastankställe i kommunen, men det kan ändå finnas goda förutsättningar för ett sådant då ett flertal transportintensiva aktörer verkar i kommunen. Om intresse finns från lokala aktörer bör etablering av ett biogastankställe stödjas, då ökad användning av biogas bidrar till regional utveckling och många samhällsnyttor.

Etanol och HVO

I Heby kommun finns tillgång både till etanol och HVO.

Vätgastankstation

Bedömningen i rapporten Infrastrukturplanering för förnybara drivmedel i Uppsala är att Heby kommun i ett 2030-perspektiv inte är i behov av en vätgastankstation.

Prioritering av drivmedel i Uppsala län – DRIV-modellen

DRIV-modellen är ett förenklat sätt att bidra till många olika miljö- och samhällsnyttor. Likaså omfattas ett helhetsperspektiv som bland annat underlättar utbyggnaden av infrastruktur för tankning och laddning av förnybara drivmedel. Det viktigaste är att modellen säkerställer att många förnybara drivmedel kan utvecklas samtidigt. Det är absolut nödvändigt för att kunna ställa om transportsektorn och samhället på ett hållbart sätt. Alla hållbara förnybara drivmedel kommer att behövas för att ersätta det fossila. Samtidigt krävs kraftfulla insatser för energieffektivisering och ett mer transporteffektivt samhälle.

Länsövergripande åtaganden med DRIV-modellen som grund Planen från 2019, i likhet med motsvarande planer i Stockholms-, Västmanlands, Södermanlands, Örebros-, och Östergötlands län, innehåller en strategisk drivmedelsprioritering. BioDriv Öst har vidareutvecklat konceptet och paketerat drivmedelsprioriteringen i den så kallade DRIV-modellen.

Modellen bygger på fyra grundläggande principer:

- Diversifiering av drivmedelsalternativ för att säkerställa en snabb och effektiv omställning.
- Riskspridning för att minska risken för bristsituationer och prisökningar kopplade till ett visst alternativ.
- Infrastruktur som byggs ut kostnadseffektivt samtidigt som befintlig infrastruktur nyttjas.
- Vi löser flera problem på samma gång genom att bidra till flera miljö- och samhällsnyttor när transportsektorn ställer om från det fossila.

Prioriteringslistan som DRIV-modellen resulterar i är densamma som i planen från 2019, det vill säga att drivmedel bör prioriteras i följande ordning:

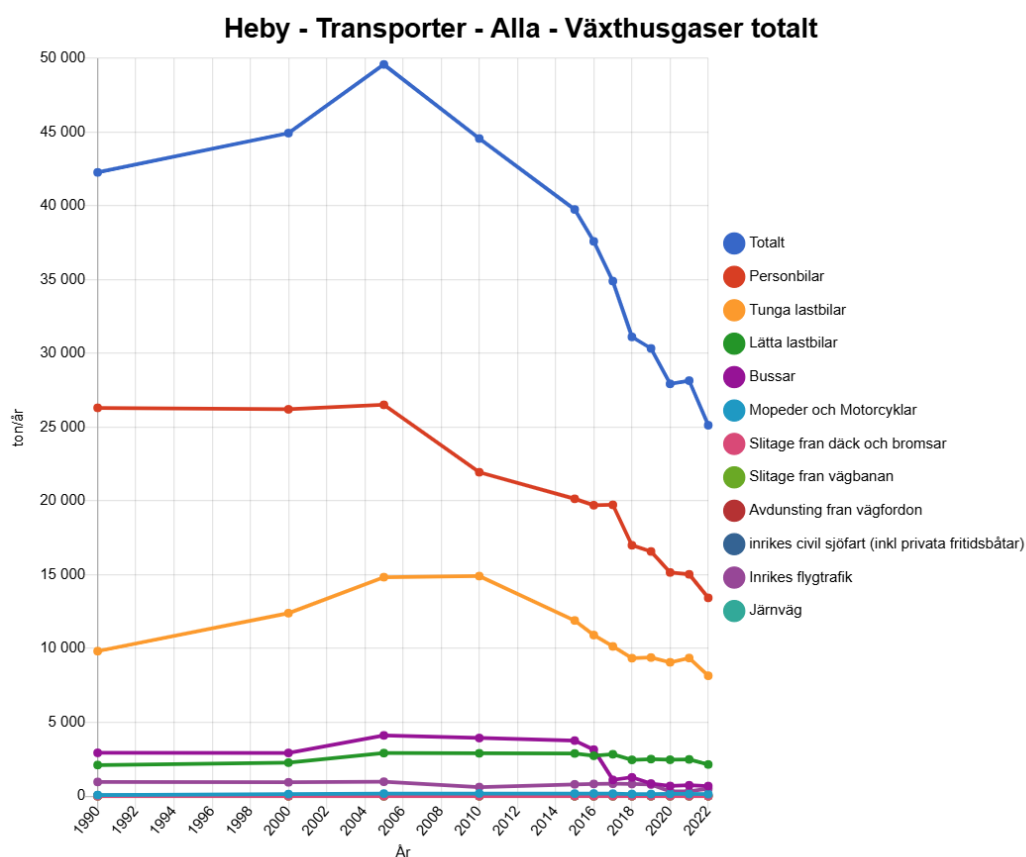
1. El, vätgas och biogas
2. Etanol
3. Biodiesel
4. Fossilt (med inblandning av förnybart)

DRIV-modellen underlättar styrningen i riktning mot lokala och regionala miljö- och klimatmål samt bidrar till den regionala utvecklingen. En långsiktig tydlighet i vad länets offentliga aktörer efterfrågar skapar också gynnsamma förutsättningar för näringslivsaktörer att investera i ny fordonsteknik och tank- och laddinfrastruktur för förnybara drivmedel.

El och biogas hamnar i topp i prioritetsordningen då dessa drivmedel faller bäst ut i de vetenskapliga analyserna när det gäller att bidra till många olika miljö- och samhällsmål på en och samma gång. Dessutom produceras dessa drivmedel ofta regionalt. En större efterfrågan bidrar sannolikt till ökad inhemsk och regional produktion samt utbyggnad av mer infrastruktur för tankning och laddning av dessa drivmedel. När biogas eller el inte är möjligt, bör etanol och därefter biodiesel (RME och HVO100) väljas. Biodiesel är ett bra och viktigt förnybart drivmedel som har den stora fördelen att det kan användas i befintliga fordon och i befintlig infrastruktur. Det är även det främsta och mest realistiska alternativet i dagsläget inom sektorer som arbetsmaskiner och flyg.

Växthusgasutsläpp från transportsektorn i Heby kommun

Transportsektorn är en av de sektorerna som ligger högt i klimatpåverkan i Heby kommun som geografiskt område. Figur 6 visar utsläppen av växthusgaser i Heby kommuns geografiska område. Det nationella transportmålet är att växthusgasutsläppen ska minska med 70 % till 2030 jämfört med 2010. För Heby kommun innebär det att utsläppen ska minska från cirka 44 000 ton per år (2010) till cirka 13 000 ton per år (2030). År 2022 låg utsläppen på 25 000 ton per år.

Figur 6: figuren visar växthusgasutsläppen från transportsektorn, Heby kommun som geografiskt område. Källa: Nationella emissionsdatabasen. Den sänkning som skedde mellan åren 2018 och 2022 skedde i hög grad tack vare ökad reduktionsplikt. När reduktionsplikten nu sänkts så kommer utsläppen att öka vilket innebär att samma utveckling inte kommer följas framöver.se)

El och biogas hamnar i topp i prioriteringsordningen då dessa drivmedel faller bäst ut i de vetenskapliga analyserna när det gäller att bidra till många olika miljö- och samhällsmål på en och samma gång. Dessutom produceras dessa drivmedel ofta regionalt. En större efterfrågan bidrar sannolikt till ökad inhemsk och regional produktion samt utbyggnad av mer infrastruktur för tankning och laddning av dessa drivmedel. När biogas eller el inte är möjligt, bör etanol och därefter biodiesel (RME och HVO100) väljas. Biodiesel är ett bra och viktigt förnybart drivmedel som har den stora fördelen att det kan användas i befintliga fordon och i befintlig infrastruktur. Det är även det främsta och mest realistiska alternativet i dagsläget inom sektorer som arbetsmaskiner och flyg.

Transporter inom Heby kommun som organisation

Uppgifterna nedan gäller för Heby kommun och dess förvaltningar. Siffrorna som anges gäller år 2023, siffrorna inom parentes gäller år 2022.

Fordonsflottan & inköpt drivmedel

Av Heby kommuns 86 personbilar och lätta lastbilar drivs 7 % (0 %) av el. Övriga fordon är dieseldrivna- och bensindrivna. Kommunen har även 3 tunga dieseldrivna traktorer.

Av allt drivmedel som köptes in till kommunens fordonssflotta var 47 % (51 %) förnybart. Diesel stod för 97 % (98 %) av allt inköpt drivmedel, varav 47 % (52 %) var förnybart. Övrigt drivmedel hade tillsammans en förnybar andel på 47 % (9 %). Fördelningen av drivmedel mellan tunga och lätta fordon har uppskattats till att 5 % av det inköpta drivmedlet används i de tunga fordonen. När reduktionsplikten nu sänkts så kommer utsläppen att öka.

Tjänsteresor

I genomsnitt kör medarbetarna på kommunen 148 (168) mil per år i tjänsten. Körsträckan för tjänstebilarna har beräknats utifrån drivmedelsförbrukningen.

Fordonshantering

Heby kommun har en decentraliserad fordonshantering där enheterna själva ansvarar för fordonsinköp. Visst stöd i fordonshanteringen finns att få av en central funktion. En ökande andel fordon har digitala körjournaler.

I tabell 2-5 visas statistik för Heby kommun och dess förvaltningar .

Antal bilar (Personbilar och lätta lastbilar)	2022	2023
Diesel (st.)	76	80
Bensin (st.)	1	0
Etanol (st.)	0	0
Gas (st.)	0	0
Laddhybrid (st.)	0	1
El (st.)	0	5
Totalt	77	86

Tabell 2: fördelning av bränsle för bilar inom Heby kommuns organisation.

Förnybart drivmedel	2022	2023
Andel inköpt förnb. drm (%)	50,7	47,1
Andel biodiesel (% av total)	50,5	45,5
Andel etanol (% av total)	0,2	0,2
Andel biogas (% av total)	0	0
Andel el (% av total)	0	1,4

Tabell 4: fördelning drivmedel för Heby kommun som organisation.

Tjänsteresor	2022	2023
Tjänstebil (mil)	149 732	161 832
Privat bil (mil)	28 659	30 900
Körstr. per anst. (mil/anst)	168	177
Körstr.per tjänstebil (mil/bil)	1945	1882
Körsträcka i privat bil (%)	16	16

Tabell 3: körsträckor inom Heby kommun som organisation.

Koldioxidutsläpp	2022	2023
Lätta fordon (kg CO2)	177 923	219 743
Lätta fordon (g CO2/km)	119	136
Per bil (kg CO2)	2311	2555
Lätta och tunga fordon (kg CO2)	209 487	232 133

Tabell 5: koldioxidutsläpp från körda mil av Heby kommun som organisation.

Samverkan inom transportområdet

Fossilfritt 2030

Som medlemmar i BioDriv Öst deltar Heby kommun i projektet Fossilfritt 2030 som är en storregional samverkan som accelererar omställningen till fossilfria transporter. Genom strategiska insatser i offentlig sektor underlättas näringslivets omställning och investeringar. Arbetet omfattar expertstöd inom fordon, drivmedel och infrastruktur, omvärldsbevakning och nätverk för kunskaps- och erfarenhetsutbyte. Insatserna bidrar till en större regional marknad för fossilfria drivmedel samt ökad tillgång till infrastruktur för tankning och laddning. Andra positiva effekter är minskade kostnader, en hållbar regional utveckling och stärkt krisberedskap. Projektet samlar sex regioner, sex länsstyrelser och ett fyrtiotal kommuner i östra Mellansverige och Stockholm.

Målskrivningar för *Transporter*

Mål till 2030 – Transporter

Kommunen som organisation

- År 2030 drivs alla fordon i den kommunala fordonsflottan på fossilfria drivmedel.
- Kommunorganisationen ska ställa krav på fossilfria transporter i upphandling av transportintensiva tjänster utifrån den etablerade DRIV-modellen med följande prioriteringsordning:
 1. El, vätgas och biogas
 2. Etanol
 3. Biodiesel (HVO100, FAME100)
 4. Fossilt med inblandning av förnybart
- Kommunen ska minska klimatpåverkan från tjänsteresor.

Kommunen som geografiskt område

- År 2030 har växthusgasutsläppen från transporter i Hebys kommun minskat med minst 70 procent jämfört med 2010.
- Arbeta med hållbara transporter och hela-resan perspektivet.

Konsumtion

Konsumtionsbaserat klimatutsläpp mäter den mängd utsläpp av växthusgaser som människan orsakar, direkt eller indirekt, via konsumtion av varor och tjänster, oavsett var i världen utsläppen har skett. Idag sker produktionen av många varor i andra länder och med det följer transportbehov som också genererar klimatpåverkan. År 2022 var Sveriges utsläpp från vår konsumtion totalt 8 ton koldioxidekvivalenter per person och år. Summan inkluderar även utsläpp från konsumtion från offentlig sektor och investeringar. Konsumtionsbaserat utsläpp måste minska kraftigt till omkring 1 ton per person och år till år 2050 som är det globala genomsnittet som FN:s klimatpanel bedömer vara nödvändigt för att vi ska nå Parisavtalets mål.

Hushållens konsumtion

Idag uppskattas det konsumtionsbaserade klimatutsläppet för en genomsnittlig medborgare i Hebys kommun till 6 ton växthusgaser per person och år, enligt 2022 års statistik. Heby kommun ligger lite lägre än växthusgasutsläpp från en genomsnittlig svensk medborgare. De största klimatutsläppen för hushållens del kommer från transporter, därefter från livsmedel och bostaden.

Människans beteenden kring konsumtion är komplexa och påverkas av olika faktorer såsom social tillhörighet, normer och livsstil. För att nå en hållbar nivå behövs nya tjänster, tekniska lösningar, nya styrmedel och beteendeförändringar. Heby kommun ska verka för cirkulär ekonomi där vi hushåller med naturresurser och minskar utsläppen.

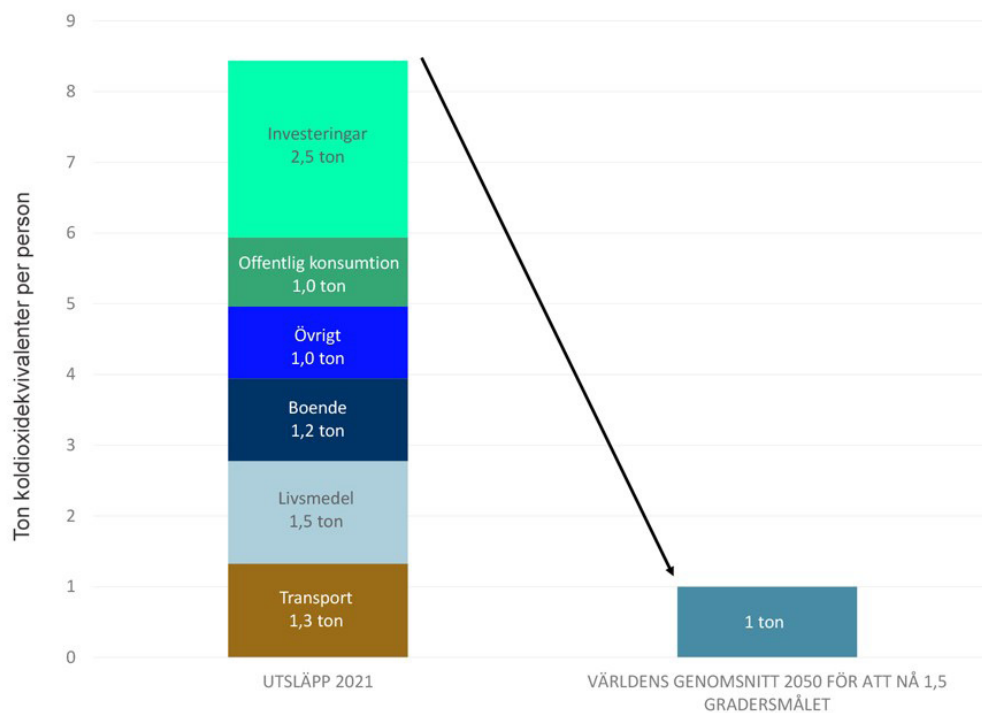
Offentlig konsumtion

Den offentliga konsumtionen står för ungefär 1 ton koldioxidekvivalenter per person och år i Sverige (figur 7). Där ingår alla varor och tjänster som finansieras av offentliga medel, såsom hälso- och sjukvård och infrastruktur. Den offentliga konsumtionens klimatpåverkan kan bland annat minskas genom krav i upphandlingar och genom minskade inköp.

År 2019 genomförde Upphandlingsmyndigheten, en så kallad miljöspendanalys, som undersökte miljö- och klimatpåverkan av inköp, av kommunernas upphandlingar. En spendanalys bygger på en struktur med olika typer av inköp som grupperas i olika kategorier. Bygg- och anläggningsentreprenader och gata står för över 16 procent av totalen och har störst klimatpåverkan. Därefter följer Logi och lokalhyror, Skolverksamhet och Elektricitet samt Livsmedel. Sedan kommer Fastighets-, bygg- och anläggningsmaterial (ej trä) följt av Drivmedel till fordon och hantverkstjänster, snickeri och Installationer. Tillsammans med Fjärrvärme står dessa för 52 procent av klimatpåverkan.

Heby kommun ställer miljö- och klimatkrav vid upphandling och i kommunens Riktlinjer för upphandling, beslutad 2023, anges att alla upphandlingar ska vara förenliga med Agenda

2030. Vidare beskrivs att miljökrav ska ställas i alla upphandlingar av varor, transporttjänster eller energiproduktion. Med begreppet varor inkluderas även t. ex. servrar som används av kommunen, men som ägs av en leverantör.

Figur 7: Sveriges konsumtionsbaserade utsläpp av växthusgaser motsvarar cirka 8 ton koldioxidekvivalenter per person och år. Källa, Naturvårdsverkets hemsida, Klimatet och konsumtionen (naturvardsverket.se), besökt 240626

Målskrivningar för *Konsumtion*

Mål till 2030 – Konsumtion

Kommunen som organisation

- Kommunen ska årligen prioritera vilka upphandlingar där förhöjda klimat- och energikrav ska ställas samt ställer och följer upp förhöjda krav i prioriterade upphandlingar. Därigenom ska klimatpåverkan från konsumtion minska samt öka cirkulära materialflöden.
- Hebyfastigheter ska årligen prioritera i vilka upphandlingar som förhöjda klimat- och energikrav ska ställas samt ställa förhöjda klimatkrav som ligger i linje med nationella klimatmål. Upphandlingarna ska leda till ökad cirkularitet.

Kommunen som geografiskt område

- Kommunen ska verka för att minska hushållens konsumtionsbaserade klimatutsläpp.

Utblick till 2045

- Till 2050 ska hushållens konsumtionsbaserade utsläpp vara 1 ton CO₂/inv koldioxidekvivalenter.

Finansförvaltning

För att nå uppsatta klimatmål så måste de finansiella flödena ställas om från fossilt till hållbart. Kommunen har möjlighet att minska sina indirekta klimatutsläpp genom att ställa krav på investeringar i bolag och fonder. Genom att krävställa att investeringar inte genomförs inom kol-, olje- och naturgasbolag samt i bolag som genererar stora utsläpp av fossila bränslen, kan kommunen minska sitt klimatavtryck med stor effekt. Det är också en finansiell risk att ha investeringar i klimatpåverkande verksamheter som kol, gas och olja, eftersom användningen av fossila bränslen enligt lag ska minska.

För tillfället placerar Heby kommun inte medel i fonder på egen hand (2024). I kommunens finansreglemente, som beslutades i juni 2020, anges att *"Placeringar medges ej i företag inom olja, kol och fossilgasindustri"*.

Kommunen har avsättningar för pensioner och är medlemmar i Uppsala läns pensionsstiftelse som förvaltar pengarna. År 2023 var marknadsvärdet på kommunens andel i pensionsstiftelsen cirka 85 miljoner kronor. Stiftelsens har en placeringspolicy med etiska riktlinjer som fastslår att placeringar skall göras med beaktande av miljökonsekvenser och mänskliga rättigheter enligt FN:s och ILO:s konventioner. Placeringar ska inte ske i fonder som består av bolag vars omsättning kommer från fossila bränslen. I riktlinjen anges: *Via valet av investeringar har Stiftelsen en möjlighet att påverka klimatutvecklingen och verka för en långsiktig och hållbar ekonomi, där Parisavtalet (mål att begränsa uppvärmningen till 2 grader C) och de Globala målen (2030-agendan) och klimatneutralitet (2050) står i fokus. Stiftelsen föredrar vid fondval artikel 9 (mörkgröna) och artikel 8 (ljusgröna) fonder i det fall det är tillämpligt.* Heby kommun kan genom sitt medlemskap i pensionsstiftelsen föra fram vilka krav som Heby kommun har på placeringspolicy, Heby kommun har en röst av tre i pensionsstiftelsen (2024).

En hållbar finansförvaltning rör inte bara placeringar utan även kommunala lån. Kommunsektorn står för en stor del av de investeringar som behöver göras för att ställa om samhället i en hållbar riktning. Ett sätt att finansiera hållbara investeringar i kommunen är att ta gröna lån. Gröna lån är oftast mer förmånliga och kommer från placerare som vill att deras förvaltade medel ska göra skillnad för miljön. Hebyfastigheter har använt gröna lån vid finansiering av ny skolbyggnad.

Målskrivning för *Finansförvaltning*

Mål till 2030 – Finansförvaltning

Kommunen som organisation

- Verka för en hållbar kommunal finansförvaltning som beaktar nationella klimatmål och Agenda 2030, de globala målen.

Kolinlagring

För att minska klimatpåverkan är det avgörande att fokusera på att minska utsläppen av växthusgaser. Samtidigt behöver insatser för att öka inlagringen av koldioxid från atmosfären öka. Utsläpp av lustgas och metangas från jordbruket är svåra att minska i tillräckligt snabb takt, och därför är satsningar på kolinlagring viktig.

Levande växter tar via fotosyntesen upp koldioxid från atmosfären och lagrar kolet i sina beståndsdelar, så kallad biomassa. Generellt gäller att mängden koldioxid som tas upp är proportionell mot bladytan. När växterna dör bidrar de till att bygga upp markens kolförråd. Mikroorganismer bryter ned kolet och kolet återgår till atmosfären som koldioxid. Om upptaget av koldioxid via fotosyntesen är större än utsläppen på grund av nedbrytning är området en så kallad kolsänka och bidrar till att minska växthuseffekten. Nedbrytningen i marken är delvis proportionell mot mängden kol som finns lagrat, vilket betyder att på lång sikt kommer alla områden att sträva mot ett jämviktsläge där upptag och nedbrytning är lika stora och kolförrådet är konstant. Hur mycket kol som finns lagrat i biomassa och mark beror till stor del på markanvändningen. Skog och träd lagrar mycket kol i sin biomassa, för övriga vegetationstyper återfinns en betydande majoritet av kolet bundet i marken. Åker har generellt mindre kol lagrat i marken än exempelvis skog eller betesmark. För att få mer exakta siffror behöver man ta hänsyn till markens historia, vilka grödor och växtföljder som odlas, skogs- och jordbruksmetoder med mera.

I Sverige sker redan idag en betydande kolinlagring i träd, växter, mark och träprodukter. Kolinlagringen sker främst i levande träd, träprodukter och mineraljord men kan även tillverkas genom upphettning av biomassa i en syrefattig miljö sk pyrolys. Resultatet är en stabil form av kol som kan lagras i marken i tusentals år. Biokolet ger även en förbättrad jordhälsa samt ökad näringsupptagningsförmåga när det blandas med i jord. I Sverige idag sker samtidigt betydande utsläpp av växthusgaser från torvmarker (organogen mark) som dränerats för skogsbruk och jordbruk. Även vid exploatering av mark genom t.ex. byggnation av kraftledningar och vägar ökar utsläppen.

Utmaningar att beakta är att det kan uppstå konflikter med andra miljömål och samhällsmål om man inför åtgärder som enbart minskar klimatpåverkan. Det gäller till exempel målen om biologisk mångfald, öppet landskap och livsmedelsförsörjning. En annan utmaning är att extremväder bedöms bli vanligare i framtiden, vilket kan innebära en ökad risk för att inlagrat kol släpps tillbaka till atmosfären på grund av skogsbränder.

Målskrivning för Kolinlagring

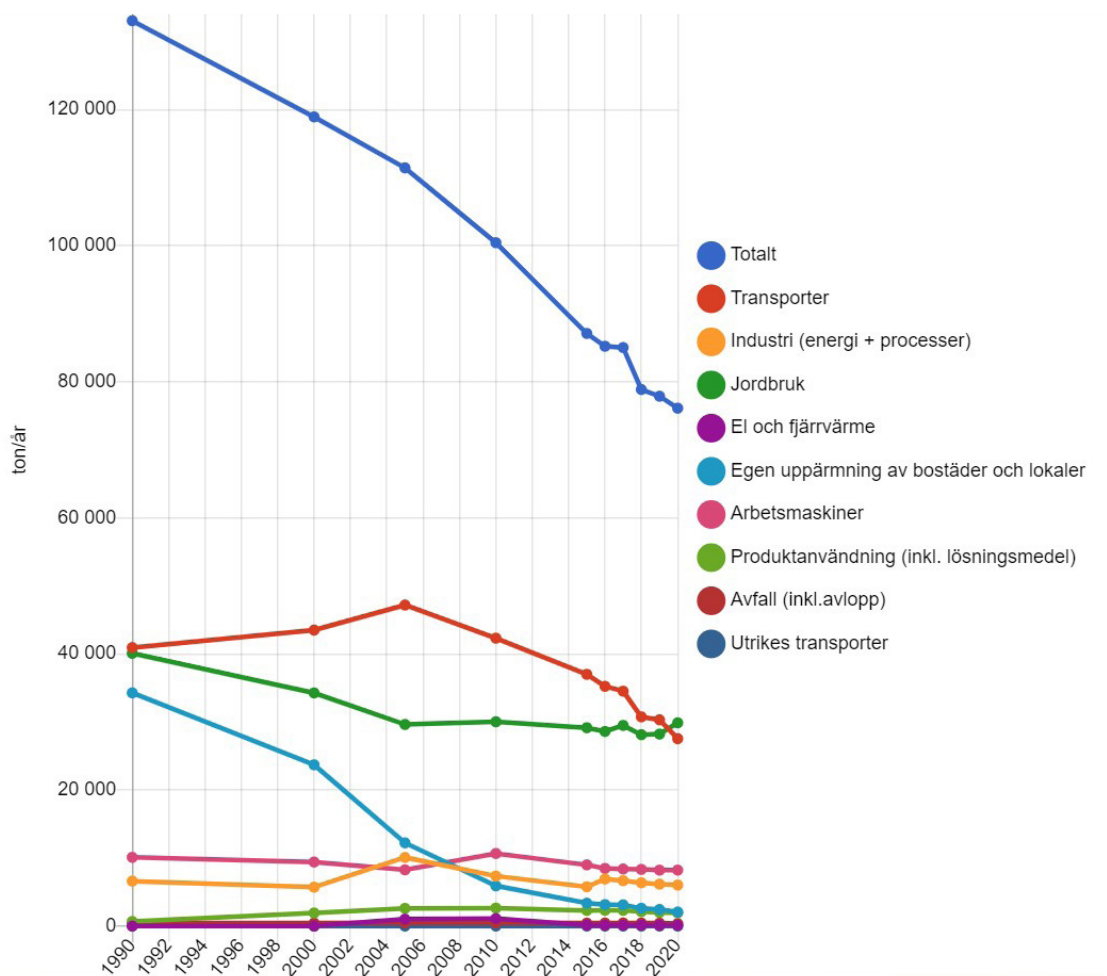
Mål till 2030 – Kolinlagring

Kommunen som organisation och geografiskt område

- Verka för ökad kolinlagring

Övrigt klimatarbete

Utöver de fem större målområden som belysts innan, är det några delar som faller utanför och sammanfattas i "Övrigt klimatarbete". Där ingår livsmedel, jordbruk (utöver kolinlagring) och avfall. Nedan i figur 8 visas utsläppen av växthusgaser från olika källor för Heby som geografiskt område.

Figur 8: Utsläpp av alla växthusgaser inom Heby kommun (geografisk område) Källa : <https://nationellaemissionsdatabasen.smhi.se/> Den sänkning för utsläppen för transporter som skedde mellan åren 2018 och 2020 skedde i hög grad tack vare ökad reduktionsplikt. När reduktionsplikten nu sänkts så kommer utsläppen att öka vilket innebär att samma utveckling inte kommer följas framöver.

Livsmedel

Vad vi äter och hur vi hanterar maten påverkar miljön på många sätt i hela livsmedelskedjan från jord till bord. Genom att ändra våra matvanor kan vi till exempel minska utsläppen av växthusgaser. Det krävs att vi gör medvetna val för att vi ska nå upp till hållbarhetsmålen som deklarerats av FN i Agenda 2030. Jordbrukets produktion av livsmedel och foder är grunden

för en tryggad livsmedelsförsörjning. För ett mer hållbart framtida jordbruk behöver produktionens utsläpp av växthusgaser och annan negativ miljöpåverkan minska samtidigt som miljönyttor i form av exempelvis biologisk mångfald optimeras. Det globala livsmedelssystemet ger upphov till en betydande del av världens växthusgasutsläpp. Utsläpp kopplat till biologiska processer från växtodling och djurhållning kan inte helt undvikas men en övergång till mer hållbar konsumtion och produktion kan bidra till ett mer climateffektivt system.

I Uppsala län finns mål om livsmedel i den regionala utvecklingsstrategin som siktar på att öka produktionen och produktionsvärdet från jordbruks- och trädgårdssektorn. I Heby kommun är jordbruksnäringen en hörnsten och kan i och med länets ambition, behöva öka produktionen. I ett beredskapsperspektiv är lokal livsmedelsproduktion nödvändig.

Att minska matsvinn är en betydelsefull del i arbetet med minskad klimatpåverkan. Heby kommun jobbar på olika sätt med minskad klimatpåverkan, både att minska svinn vid tillagning och från tallrik. Heby kommun mäter matsvinn i skola och förskola, och har påbörjat matsvinnsmätning inom äldreomsorg. Genom kommunens uppföljningssystem för upphandlade livsmedel får kommunen uppgifter på koldioxidutsläpp från inköpt mängd livsmedel.

Jordbruk

Jordbrukets produktion av livsmedel och foder är grunden för en tryggad livsmedelsförsörjning. För ett mer hållbart framtida jordbruk behöver produktionens utsläpp av växthusgaser och annan negativ miljöpåverkan minska. Samtidigt som jordbrukets miljönyttor i form av exempelvis biologisk mångfald, bevarande av öppna landskap och kolinlagring optimeras.

Växthusgasutsläppen från jordbrukssektorn i Heby kommun som geografiskt område ligger högt, se Figur 8. Jordbrukssektorns utsläpp består främst av metan och lustgas från djurens fodermältning, gödselhantering och kväveomvandling i jordbruksmarken. Jordbrukssektorn är den största källan till Sveriges totala utsläpp av växthusgaserna metan och lustgas. Båda är kraftigare växthusgaser än koldioxid men framför allt metan bryts ner mycket snabbare i atmosfären. Då sektorns utsläpp har sitt ursprung i biologiska processer kan de variera mycket över regioner, tid och för olika produktionsmetoder.

Växthusgaserna kommer även från energianvändning till arbetsmaskiner samt uppvärmning av jordbruksbyggnader och spannmålstorkar. Jordbruket står för ett nettoutsläpp av koldioxid genom kolförrådsförändringar i åkermark och betesmark, vilket inkluderas i markanvändningssektorn. Utsläppen sker framför allt från dränerade organogena jordar. Kolinlagring i mineraljordar visar på stor variation mellan år beroende på vilka grödor som odlas och på hur stora arealer samt på väderförhållanden. Över åren har mineraljordarna i snitt bidragit till ett ökat nettoupptag.

Avfall

Hantering, förbränning och transporter av avfall ger upphov till stora utsläpp av växthusgaser som metan, lustgas och koldioxid. Enligt miljöbalken 15 kap 41 § ska det för varje kommun finnas en renhållningsordning som antas av kommunfullmäktige. Renhållningsordningen består av Avfallsplan och Föreskrifter. Avfallsplanen ska bland annat innehålla uppgifter om kommunens åtgärder för att minska avfallets mängd och farlighet.

Heby kommun är medlemmar i Vafabmiljö kommunalförbund och förbundet har en gemensam Avfallsplan 2020-2030 där vardera kommun har beskrivet vilka åtgärder som ska genomföras för att nå målen i avfallsplanen. Vafabmiljö ansvarar för att ta fram Avfallsplan och Föreskrifter, men i enlighet med miljöbalken och Förbundsordningen är det kommunfullmäktige i varje medlemskommun som beslutar om renhållningsordningen. Avfallsplan 2020-2030, antogs av samtliga 12 kommuners fullmäktige under år 2020. I avfallsplanen beskrivs avfallstrappans delsteg, hur avfall ska minimeras och hanteras, där delstegen är minimera, återanvända, återvinna, energiåtervinna och deponera. Avfall ska bli en resurs som cirkulerar i samhället, istället för att bara användas en gång och sedan bli till en belastning.

Bioavfallet inom Vafabmiljös upptagningsområde går till Vafabmiljös biogasanläggning i Västerås där den ombildas till biogas och biogödsel. I anslutning till biogasanläggningen finns även en anläggning för uppgradering av biogas till fordonskvalitet. Här uppgraderas även gas från reningsverket i Västerås. Koldioxidutsläppen från förbränningen vid kraftvärmeverket i Västerås synliggörs inte i denna plan då planen är avgränsad till Hebys geografiska kommungräns.

Genom nya lagkrav inom avfallsområdet sker stora förändringar i avfallshanteringen inom Vafabmiljö fram till 2027, bland annat ska system för fastighetsnära insamling införas och möjlighet till sortering av vissa fraktioner i parker och andra välbesökta offentliga platser, exempelvis välbesökta badplatser.

Målskrivningar för Övrigt klimatarbete

Mål för avfall återfinns i Avfallsplan 2020 – 2030 och nämns inte specifikt här. Inom jordbruk så saknas en tydlig rådighet varför inget mål formuleras här i energi- och klimatplan. Inom livsmedel som Heby kommun hanterar, finns mått för matsvinn (ska minska), mått för andelen animaliskt mat (ska minska) i skola och förskola samt andelen ekologiskt (ska öka) som följs upp årligen. Inga mål utöver dessa har formulerats här i energi- och klimatplan för livsmedel.

Mål till 2030 – Övrigt klimatarbete

- Kommunen ska arbeta aktivt för att minska klimatutsläppen och bidra till den nationella målsättningen om utsläppen år 2030 bör vara 63 procent lägre än utsläppen år 1990.
- Utblick 2045: Senast år 2045 ska Sverige inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären, för att därefter uppnå negativa utsläpp

Ansvar, genomförande och uppföljning

Alla förvaltningar berörs av Energi- och klimatplanen liksom majoritetsägda bolag. Hållbarhetsenheten inom Central förvaltning har det övergripande samordnings- och uppföljningsansvaret över klimat- och energiplanen. Det innebär att följa upp planen och återsrapportera till kommunfullmäktige. Planen ska följas upp årligen samt slutrapporteras när planen löper ut. Minst en gång under planperioden ska energi- och klimatplanen aktualiseras.

Till energi- och klimatplanen kommer en separat "Handlingsplan tillhörande Energi- och klimatplan 2030 för Heby kommun" att tas fram under 2025. I handlingsplanen anges vilka aktiviteter som ska genomföras, ansvar för genomförande, tid för genomförande samt vilka resurser som behövs för respektive aktivitet. Det innebär att planen ska användas vid årlig planering och verksamhetsstyrning samt uppföljning av berörda verksamheter.

Målen ska följas upp årligen i kommunens årsredovisning genom prioriterade mått för uppföljning. Då planen spänner över flera områden samt för kommunen som organisation och geografiskt område, kommer alla mått inte redovisas i årsredovisningen, men utgöra uppföljningsmått för analys av planens fortskridande. Årligen följs arbetet med tillhörande handlingsplan upp. I bilaga 1 redogörs målmått samt vem som ansvarar för respektive mål.

Dokumentation

Källförteckning

- <https://www.energimyndigheten.se/effektiv-energianvandning/effektiv-energianvandning/program-och-uppdrag/byggnaders-energiprestanda/>
- [Regional utvecklingsstrategi och Agenda 2030-strategi för Uppsala län](#) (2021). S.31 Region Uppsala.
- [Tillsammans för ett fossilfritt Uppsala län, Klimat-och energistrategi](#) (2019). S, 5,8. Länsstyrelsen Uppsala län.
- <https://digital-strategy.ec.europa.eu/sv/news/commission-presents-new-european-innovation-agenda-spearhead-new-innovation-wave>
- [Delrapport: Mot ett digitalt Sverige 2030](#)
Myndigheten för digital förvaltning
- Data från Statistiska Centralbyrån. Bearbetad av Energikontoret i Mälardalen - Energi- och klimatdata
- Energimyndigheten. Nätanslutna solcellsanläggningar (besökt: 240425)
- [Länsstyrelserna. Vindbrukskollen](#) (besökt: 240425)
- <https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/klimatomställningen/omraden/klimatet-och-bygg--och-fastighetssektorn/> (besökt 2023-12-07)
- <https://www.boverket.se/sv/bidrag--garantier/bidrag-for-energieffektivisering-i-smahus/> (besökt 2023-11-29)
- [Ägardirektiv Hebyfastigheter AB. HebyFS 2024:06 i Kf § 9/2024](#)
- www.chargefinder.com, (besökt 240830)
- https://biodrivost.se/wp-content/uploads/2023/07/Vagledning_offentlig_upphandling.pdf

- <https://biodrivost.se/fossilfritt2030/>
- <https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/klimatomställningen/omraden/klimatet-och-konsumtionen/> (besökt 240626)
- <https://www.sei.org/tools/konsumtionskompassen/> (besökt 240626)
- <https://www.heby.se/download/18.3b26467617dc1ebe39ece3e4/1722926559155/Riktlinje%20upphandling.pdf>
- <https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/klimatomställningen/omraden/klimatet-och-jordbruket/> (besökt 240808)

Koppling till andra styrande dokument inom Heby kommuns organisation

Nedan följande dokument har koppling till energi- och klimatplanen:

- Budget 2024 och plan 2025-2026, Heby kommun som inkluderar Heby kommuns inriktningsmål "Värna klimatet och vattnet"
- [Nulägesanalys 2024 - En analys av nuläget i Heby kommun i förhållande till målen i Agenda 2030. Nulägesanalys 2024](#) (heby.se)
- Hållbarhetslöfte för Heby kommun, Minskad klimatpåverkan 2023-2026, Vatten 2021-2024, Samhällsplanering 2023-2027, Ekosystem och biologisk mångfald (nytt löfte antas under 2024).
- Gällande översiktsplan för Heby kommun
- [Riktlinje för upphandling](#) (heby.se)
- Finanspolicy Heby kommun
- [Näringslivsstrategi, Heby kommun](#)
- [Lokalförsörjningsplan 2024-2033, Heby kommun](#)
- [Avfallsplan 2020-2030, Vafabmiljö kommunalförbund](#)
- [Riktlinje fordon, Heby kommun](#)
- Ägardirektiv för majoritetsägda bolag
- [Riktlinjer om skötsel av kommunens skog, Heby kommun, 2023](#)
- Riktlinjer för gång- och cykelvägar, Heby kommun
- [Riktlinjer för laddinfrastruktur i Heby kommun, 2023](#)
- Vindbruksplan, Heby kommun, 2011
- [Policy för kommunens markinnehav, Heby kommun, 2000](#)
- [Digitaliseringsstrategi för samverksskommunerna](#) (där Heby kommun ingår)

Lagar och direktiv

- [Miljöbalken \(SFS 1998:808\)](#)
- [Lagen om kommunal energiplanering \(SFS 1977:439\)](#)
- EPBD, direktivet om byggnaders energiprestanda (2024/1275)
- EED, direktivet om energieffektivitet (2023/1791)
- RED III, förnybartdirektivet (2023/2413)

Energi- och klimatplan 2030
Kommunfullmäktige